2438-33

BIJLAGE 1 Consultatie: verwerking in planMER

Naar aanleiding van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor dit planMER bestemmingsplan Gemeente Boxtel zijn een advies en een aantal reacties verkregen. Onderstaande volgen kort de essenties van het advies en de reacties, hoe hiermee is omgegaan en waar in dit planMER de informatie is terug te vinden.

Tabel 8.44

Verwerking advies van Commissie MER in het planMER bestemmingsplan Boxtel.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
Beschrijving relevante onderdelen bestemmingsplan op basis van maximale ruimte die bestemmingsplan biedt.	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Onderbouwing tot stand komen alternatieven en gehanteerde referentiesituatie	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Bijdrage van voornemen op natuur, landschap en cultuurhistorische waarden	Dit is toegelicht in effectbeoordeling natuur, landschap en cultuurhistorie	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.2, 5.5
Informatie over milieugebruiksruimte	Dit is toegelicht in het hoofdstuk milieugebruiksruimte	Zie hoofdstuk 3
Effecten verzurende vermestende stoffen op natuur	Dit is toegelicht in de passende beoordeling en bij de effectbeoordeling natuur	Zie bijlage 2 passende beoordeling en hoofdstuk 5, paragraaf 5.2
Publieksvriendelijke en zelfstandig leesbare samenvatting	Dit is verwerkt	Zie samenvatting
Geef aan hoe invulling wordt gegeven aan doelen en ambities van de gemeente	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Beschrijf de *extra* randvoorwaarden die de gemeente hanteert bij het toestaan van ontwikkelingen van duurzame locaties IV in verwevingsgebieden	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Ga indien relevant in op randvoorwaarden uit beleid, wet en regelgeving: - AMvB Ruimte - (ontwerp-) aanwijzingsbesluit en (concept) beheerplannen voor Natura 2000-gebieden - Wet ammoniak en veehouderij - Provinciale structuurvisies, milieuplannen en verordeningen. - Nationaal landschap Groene woud - De Groene Hoofdstructuur - Actieplan Ammoniak Veehouderij - Wet op de Archeologische monumentenzorg - Provinciaal en gemeentelijke monumentenverordeningen - Nederlandse emissie richtlijn	Dit is toegelicht in het hoofdstuk beleid, wet- en regelgeving	Zie hoofdstuk 2

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
- Nederlandse richtlijn bodembescherming - Wet geluidhinder - Waterplannen provincie, waterschap en gemeente.		
Geef aan hoe afstemming plaats heeft gevonden met waterbeheerder. Neem relevante gegevens watertoets op in het MER	In het kader van de raadpleging is het NRD verzonden aan het Waterschap De Dommel. Het milieu-effectrapport wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan ter visie gelegd. Het Waterschap heeft de mogelijkheid om hierop te reageren.	Zie hoofdstuk 1 paragraaf 1.3. En hoofdstuk 5 paragraaf 5.9
Geef de verschillen aan tussen beleidsruimte provinciaal en gemeentelijk	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Ga in op het provinciaal Voorbereidingsbesluit van 19 maart jl., en de lopende discussie	Dit is toegelicht in het hoofdstuk beleid, wet- en regelgeving	Zie hoofdstuk 2
Ga in op de rol die het bestemmingsplan kan spelen bij: - behalen van instandhoudingsdoelstellingen - realiseren van doelen Landschapsontwikkelingsplan, Handreiking landschapsversterkingsplannen en Versterking Kwaliteiten Groene Woud - faciliteren van milieuhygiënisch gezonde veehouderijsector - realisatie van doelstellingen klimaat en duurzaamheid	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Welke instrumenten de gemeente heeft om deze doelen te bereiken	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Welke eisen de gemeente stelt aan inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen	Gezien het gewijzigde provinciale beleid is er maar sprake van een nieuwvestiger	Zie hoofdstuk 6
Beschrijf de ruimte die het bestemmingsplan biedt en via wijzigingsbevoegdheid mogelijk is voor: - intensieve veehouderij - grondgebonden veehouderij - mestverwerking en - bewerking - recreatieve ontwikkelingen - natuurontwikkelingen - functieverandering van agrarische bedrijven -overige ontwikkelingen zoals boomkwekerijen	Dit is toegelicht in de inleiding en bij de alternatiefontwikkeling en effectbeoordeling	Zie hoofdstuk 1, 4 en 5
Momenteel onduidelijk of er ruimte zal zijn voor nieuwsvestiging van IV in gemeentelijk LOG. Geef in het MER aan of	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling, effectbeoordeling en bij de	Zie hoofdstuk 4, 5 en 6

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
dit aan de orde is, en neem dit mee in effectberekening.	verplaatser	
Waar biedt het nieuwe bestemmingsplan meer of juist minder ruimte dan het oude bestemmingsplan	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4 en met name paragraaf 4.3
Uitwerken van twee referentiesituaties: - feitelijke toestand vs huidige bestemde en vergunde toestand - voor de effectbepaling de te verwachten milieutoestand waarbij wordt voldaan aan regelgeving. Inschatting betrouwbaarheid referenties	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling en passende beoordeling	Zie hoofdstuk 4 en met name paragraaf 4.2 en passende beoordeling bijlage 2
Welke ontwikkelingen wel en niet meegenomen in autonome ontwikkeling en motiveer waarom	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Beschrijving referentiesituatie: - autonome ontwikkeling emissie verzurende/vermestende stoffen - Ontwikkeling achtergronddeposities verzurende/vermestende stoffen - ontwikkeling intensieve veehouderij als gevolg wetgeving - ontwikkeling grondgebonden veehouderij - realistisch worst case scenario voor emissie verzurende en vermestende stoffen, geurmissie en effecten op landschap en cultuurhistorie	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Milieugebruiksruimte: - ruimte toename van milieubelasting bestaande beleid en ontwikkeling zijnde - vermestende verzurende stoffen - kwetsbare natuur Huidige of gewenste landschappelijk en ruimtelijk kwaliteiten - Cultuurhistorische waarden - Randvoorwaarden door objecten - behoefte activiteiten met milieueffecten Onder 30 nge meenemen omdat ze als satellietbedrijven opgekocht kunnen worden. Neem dit mee in behoefteontwikkeling, alternatievenontwikkeling en effectberekeningen. - de verwachte toe- en/of afname milieubelasting - welke ruimte de gemeente geeft aan initiatieven - blijkt dat milieugebruiksruimte onvoldoende is maak inzichtelijk welke maatregelen genomen kunnen worden	Dit is toegelicht in het hoofdstuk milieugebruiksruimte	Zie hoofdstuk 3
Onderbouw percentages 10% melkrundveehouderij en 40% IV.	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
In hoeverre mestverwerking en/of bewerking als scenario in MER	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten	Zie hoofdstuk 5
Detailniveau voldoende voor besluitvorming	Dit is verwerkt in het MER	Zie planMER
Bij knelpunten effecten zoveel mogelijk kwantitatief beschrijven anders volstaat kwalitatief	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten	Zie hoofdstuk 5
Bij overschrijding mitigerende maatregelen benoemen.	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten. Bij negatieve effecten zijn waar mogelijk mitigerende en compenserende maatregelen beschreven	Zie hoofdstuk 5
Besteed aandacht aan positieve effecten van plan op landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ga daarnaast in op beperkingen	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf landschap, cultuurhistorie en archeologie	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.5
Toets ook aan gemeentelijk ecologische waardenkaart	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf natuur	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.2
In de passende beoordeling per Natura 2000-gebied: - instandhoudingsdoelstelling - kritische depositiewaarden - heersende achtergrondconcentraties - deposities die optreden bij maximale invulling - de gevolgen van vermestende en verzurende deposities op natuur Geef eventuele cumulatie aan met andere plannen buiten het plangebied in verband met overschrijding kritische depositiewaarde. Beschrijf emissie- en depositiebeperkende maatregelen en hoe het plan zich verhoudt tot beheerplannen Natura 2000	Dit is toegepast zie passende beoordeling	Zie passende beoordeling bijlage 2
Nauwgezet volgen van de nog vast te stellen landelijke Programmatische Aanpak Stikstofdepostie (PAS)	Dit is toegelicht in het hoofdstuk beleid, wet- en regelgeving en milieugebruiksruimte	Zie hoofdstuk 2 en 3
Wezenlijke kenmerken en waarden Groene Hoofdstructuur, WAV en welke effecten initiatief heeft	Dit is toegelicht in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf natuur	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.2
Geef aan hoe in bestemmingsplan behoud wordt gegarandeerd van natuurwaarden van percelen	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling	Zie hoofdstuk 4
Welke flora en faunasoorten te verwachten en welke gevolgen door initiatief	Dit is relevant voor concrete situaties. In dit stadium nog niet.	Niet van toepassing
Beschrijf landschappelijke en cultuurhistorische waarden, cultuurhistorie en archeologische waardenkaart, archeologische verwachtingskaart en provinciale gegevens.	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf landschap, cultuurhistorie en archeologie	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.5

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
Beschrijf positief en negatieve effecten van plan op de belevingswaarde voor recreatie en recreatief medegebruik	Dit is toegepast in het hoofdstuk effect onder de paragraaf landschap	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.5
Welke Boxtelse natuurgebieden (grond)waterafhankelijk en of GGOR is vastgesteld en hoe dit vertaald word in bestemmingsplan	Dit lijkt niet relevant te zijn voor het planMER omdat waterneutraal wordt gebouwd.	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.9
Effecten op luchtconcentratie fijn stof (PM10 en PM2,5) in beeld brengen.	Dit is deels toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf fijn stof.	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.4
Bepaal cumulatie van geurhinder en de knelpunten. Geef aan hoe de referentie en alternatieven zich verhouden tot Wet geurhinder en veehouderij en beschrijf aantal geurgehinderden. Mogelijk geurbeleid omliggende gemeente meenemen.	Dit is toegelicht in het hoofdstuk milieugebruiksruimte en effecten onder de paragraaf geur	Zie hoofdstuk 3 en 5, paragraaf 5.3
Ga in op ligging gevoelige bestemmingen en knelpunten in verband met geluid wet en regelgeving	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf geluid	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.6
Beschrijf kwalitatief welke effecten op het verkeer en de verkeersveiligheid plaatsvinden	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf verkeer	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.8
Beschrijf in het MER risico's op het gebied van gezondheid. Houd ontwikkelingen in de gaten	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf gezondheid en bij de conclusies en aanbevelingen	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.10 en hoofdstuk 8
Een goede monitoring is essentieel.	Dit is toegelicht in het hoofdstuk conclusies en aanbevelingen	Zie hoofdstuk 8
Volgende kaarten: - ligging en omvang van bestaande veehouderijbedrijven; - ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur;	Deze kaarten zijn opgenomen in de hoofdstukken alternatieven en effecten en passende beoordeling bijlage 2	Zie hoofdstuk 4 en 5 en passende beoordeling bijlage 2

Tabel 8.45

Verwerking advies van gemeente Vught in het planMER bestemmingsplan Boxtel.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
De notitie geeft voor de gemeente Vught geen aanleiding om inhoudelijk te reageren	N.V.T.	N.V.T.

Tabel 8.46

Verwerking advies van Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het planMER bestemmingsplan Boxtel.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
In de NRD wordt de vermelding gemist van de drie benoemde kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Het Groene woud.	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf natuur	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.2
Welke mogelijkheden worden door de toegestane maatregelen geboden om bij te dragen aan de versterking van landschap en cultuurhistorie en zo de ruimtelijke kwaliteit	Dit is toegelicht bij de alternatiefontwikkeling en het hoofdstuk effecten onder de paragraaf landschap, cultuurhistorie en archeologie	Zie hoofdstuk 4 en 5, paragraaf 5.5

Tabel 8.47

Verwerking advies van Vereniging Natuurmonumenten in het planMER bestemmingsplan Boxtel.

Essentie opmerking	Hoe behandeld in het planMER	Hoofdstuk of paragraaf
In de NRD wordt het aspect lichthinder gemist.	Dit is toegepast in het hoofdstuk effecten onder de paragraaf licht	Zie hoofdstuk 5, paragraaf 5.7

BIJLAGE 2 Passende beoordeling conform Natuurbeschermingswet 1998

PASSENDE BEOORDELING PLANMER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED BOXTEL TOETSING VAN EFFECTEN AAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

GEMEENTE BOXTEL

18 augustus 2011
075137346:0.1
110502.201703.0120

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4
1.2 Probleem- en vraagstelling 5
1.3 Het project 5
1.4 Methode 5
1.5 Afbakening 5
1.6 Leeswijzer 6

2 Projectbeschrijving 7

2.1 Opbouw van alternatieven 7
2.2 Referentiesituatie 8
2.3 Groeialternatief 10% rundvee 10
2.4 Verplaatser 10

3 Wet- en regelgeving 12

3.1 Natuurbeschermingswet 1998 12
3.2 Passende Beoordeling 13
3.3 Recente ontwikkelingen beoordeling stikstofdepositie 14
3.3.1 Ontwikkelingen beoordeling stikstofdepositie 14
3.3.2 Beschouwing t.a.v. de kritische depositiewaarde 15

4 Kwalificerende habitattypen en soorten 18

4.1 Kampina & Oisterwijkse vennen 18
4.1.1 Gebiedsbeschrijving 18
4.1.2 Instandhoudingsdoelstellingen 19
4.2 Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen 20
4.2.1 Gebiedsbeschrijving 20
4.2.2 Instandhoudingsdoelstellingen 20
4.3 Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek 21
4.3.1 Gebiedsbeschrijving 21
4.3.2 Instandhoudingsdoelstellingen 21
4.4 Stikstofgevoelige habitattypen en soorten 22

5 Effectbepaling en –beoordeling 24

5.1 Inleiding 24
5.1.1 Methodiek 24
5.1.2 Basisgegevens 24
5.2 Huidige situatie 25
5.2.1 Kampina & Oisterwijkse vennen 25
5.2.2 Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen 26
5.2.3 Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek 26
5.2.4 Bijdrage gemeente Boxtel 26
5.3 Autonome ontwikkeling 27

5.3.1 Kampina & Oisterwijkse vennen 27
5.3.2 Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen 28
5.3.3 Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek 28
5.3.4 Bijdrage gemeente Boxtel 28
5.4 Alternatieven 29

6 Conclusies en aanbevelingen 31

7 Literatuurlijst 33

Bijlage 1 Kaart begrenzing Natura 2000-gebieden 35

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 AANLEIDING

Het college van burgemeester en wethouders van Boxtel is bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied. Eén van de ontwikkelingen die hiermee gestalte krijgt is het vestigingsbeleid van de intensieve veehouderij (IV) in verwevingsgebieden.

Bij de voorbereidingen van dit bestemmingsplan buitengebied is sprake van de plicht voor een planMER. Deze plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten (alleen varkens- en pluimveebedrijven zijn m.e.r.-beoordelingsplichtig);
- en/of waarvoor een Passende Beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

De gebieden die beïnvloed worden betreffen de Natura 2000-gebieden "Kampina & Oisterwijkse vennen", "Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek" en "Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen" (zie Tabel 1.1).

Tabel 1.1

Beschermingsregime van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Gebied	Vogelrichtlijn	Habitatrichtlijn
Kampina & Oisterwijkse vennen	X	X
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek		X
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen		X

Om eventuele effecten te beoordelen, dient een Passende Beoordeling opgesteld te worden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De voorliggende toetsing betreft een Passende Beoordeling zoals deze gesteld wordt voor een planMER.

Deze beoordeling is nodig om aan te geven of activiteiten leiden tot negatieve effecten op beschermde natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden. Het doel van deze toetsing is de mogelijk optredende effecten van de ruimtelijke ingreep op de bestaande natuurwaarden te inventariseren waarvoor het gebied is aangemeld.

De centrale vraag bij deze beoordeling is of de plannen leiden tot significante effecten op de natuurwaarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. In het geval de plannen leiden tot significant negatieve effecten kan hiervoor alleen toestemming gegeven worden onder zeer strenge voorwaarden.

Indien de activiteiten wel negatieve gevolgen hebben, maar niet significant blijken te zijn, is een vergunningaanvraag nodig via de Verslechteringstoets. Bij deze toets wordt nagegaan of activiteiten een kans met zich meebrengen op verslechtering van de habitattypen en/of -soorten. Bij de aanvraag brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten kunnen zijn van de activiteit op de natuurwaarden in het gebied en welke verzachtende (mitigerende) maatregelen hij van plan is te nemen. In het kader van het planMER wordt op globaal niveau bepaald of en zo ja welk alternatief / scenario / variant een effect heeft op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Deze worden vervolgens met elkaar vergeleken en er wordt aangegeven welke het meest en minst gunstig zijn.

1.2 PROBLEEM- EN VRAAGSTELLING

In deze toets draait het om de beantwoording van de volgende centrale vragen:

1. Tot welke effecten leidt het project?
2. Wat is de reikwijdte van de effecten?
3. Hoe beïnvloeden de effecten de natuurwaarden?
4. Zijn mogelijke negatieve effecten significant?
5. Op welke wijze kunnen negatieve effecten voorkomen of verminderd worden?

1.3 HET PROJECT

De gemeente Boxtel is voornemens het bestemmingsplan buitengebied te actualiseren.
Voor de besluitvorming hieromtrent wordt het planMER opgesteld om milieu-informatie te bieden ter onderbouwing van deze besluitvorming. De gemeente streeft naar planologische vastlegging in een bestemmingsplan. Aangezien significante effecten niet zijn uit te sluiten is een Passende Beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

1.4 METHODE

In het kader van het PlanMER zijn verschillende alternatieven ontwikkeld.
Deze alternatieven worden onderzocht in een Milieueffectrapport, afgekort MER.
Omdat gevolgen zouden kunnen optreden op de Natura 2000-gebieden. Een toename van de stikstofdepositie als gevolg van vestiging of uitbreiding van landbouwbedrijven kan mogelijk leiden tot significante effecten. In het planMER zijn twee alternatieven opgesteld en er is sprake van een verplaatser. De twee alternatieven en de verplaatser worden beoordeeld op effecten op een gebied.

1.5 AFBAKENING

Toetsing aan wetgeving dient op twee manieren plaats te vinden: gebiedsbescherming en soortenbescherming. Deze toetsing is gericht op gebiedsbescherming, de Natuurbeschermingswet 1998. Het betreft een Passende Beoordeling zoals op detailniveau van een planMER. Om de gehele Nbw-procedure te kunnen doorlopen dient een gemotiveerde keuze in alternatieven gemaakt te worden en dienen nadere bepalingen plaats te vinden van de haalbaarheid van zowel natuurdoelen als voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

De soortbeschermingstoets betreft de toets aan de Flora- en faunawet.
Toetsing aan de Flora- en faunawet is niet opgenomen in deze rapportage.

1.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt kort ingegaan op het project en de alternatieven op hoofdlijnen. Hoofdstuk 3 beschrijft het wettelijk kader. De noodzaak van de huidige rapportage wordt daarmee aan de orde gesteld en welke instandhoudingsdoelen er voor ieder gebied zijn gesteld en waaraan getoetst dient te worden. Hoofdstuk 4 beschrijft het beoordelingskader. Hierbij wordt aangegeven wanneer een gebruik beoordeeld wordt als significant negatief en welke aannames zijn gemaakt bij de beoordeling.
De beoordeling vindt plaats in hoofdstuk 5. Tot slot worden in hoofdstuk 6 de conclusies en aanbevelingen gegeven.

HOOFDSTUK 2 Projectbeschrijving

Hoofdstuk 2 geeft de projectomschrijving welke overeenstemt met het planMER bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Boxtel. Belangrijk zijn de uitgangspunten, die de basis vormen voor de effectbepaling van het veranderende vestigingsbeleid voor de intensieve veehouderij.

2.1 OPBOUW VAN ALTERNATIEVEN

Om de effecten die samenhangen met het nieuwe bestemmingsplan te kunnen beoordelen is het van belang de nieuwe ontwikkelingen te vergelijken met de bestaande situatie/referentiesituatie (zie paragraaf 2.2).

De onderzochte alternatieven verschillende met de alternatieven welke zijn beschreven in het NRD. Dit naar aanleiding van nieuwe (beleids)ontwikkelingen en vragen vanuit de gemeente.
De gemeente heeft de volgende vragen ten aanzien van IV-ontwikkeling:

- Wat zijn de effecten van het meer sturing geven aan IV naar zoekgebieden duurzame locaties?
- Wat zijn de effecten van het doorzetten van een bestaand initiatief naar het landbouwontwikkelingsgebied (LOG)?

Om de vragen van de gemeente Boxtel te beantwoorden en de nieuwe ontwikkelingen van het bestemmingsplan te vergelijken met de bestaande situatie/referentiesituatie is een tweetal alternatieven ontwikkeld en is de concrete verplaatsing beoordeeld.

Groeialternatief 10% groei rundvee

Om erachter te komen wat de effecten zijn bij een worstcase ontwikkeling is dit alternatief ontwikkeld. Aangezien er voor IV in de referentiesituatie geen ruimte is om te groeien is ervoor gekozen om in dit alternatief 10% groei toe te kennen aan alle grondgebonden veehouderijen.

Sturingsalternatief

Om erachter te komen wat de effecten zijn van het meer sturing geven aan duurzame locaties zijn de verwevingsgebieden onderling met elkaar vergeleken (zie hoofdstuk 4.6) op een aantal aspecten. Uit deze beoordeling zijn de verwevingsgebieden naar voren gekomen welke relatief de meeste duurzame locaties bevatten. In het bestemmingsplan zullen eventuele maatregelen op inrichtingsniveau worden opgenomen per verwevingsgebied. Het sturingsalternatief is niet beoordeeld in de passende beoordeling. Dit omdat het sturingsalternatief voor het aspect ammoniak nagenoeg niet onderscheidend is ten opzichte van de referentiesituatie.

Verplaatser

De effecten van de verplaatser is in de vorm van een maatwerk beoordeling uitgevoerd. Door deze aanpak vormt het planMER een grote meerwaarde voor de gemeente Boxtel. Er wordt op enkele politiek relevante vraagpunten antwoord gegeven en hiermee geeft het planMER informatie aan het bestuur voor de verdere invulling van het bestemmingsplan buitengebied.

2.2 REFERENTIESITUATIE

Op basis van de verdeling van productieruimte en de trendmatige ontwikkeling in de intensieve veehouderij in de gemeente Boxtel wordt het volgende verondersteld voor de referentiesituatie:

- Bestaande bedrijven zijn op basis van vergunde rechten in kaart gebracht.
- De schaalvergroting naar minder, maar grotere bedrijven zet door en de productieomvang van de intensieve veehouderij binnen de gemeente blijft gelijk. Er is dus sprake van een trendmatige nulgroei in het plangebied, waarbij de doorgroei wordt gecompenseerd door de beëindiging.
- De Verordening Ruimte fase 1 van de provincie Noord-Brabant is van toepassing, waarbij de beperking geldt dat agrarische bouwblokken maximaal 1,5 ha mogen worden.
- Alle stallen voldoen aan het Besluit huisvesting, waarin algemene technische eisen staan voor stallen om de uitstoot van ammoniak te beperken.

De volgende uitgangspunten ten aanzien van stoppende bedrijven zijn verder nog van belang:

- Agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij zoals varkens, pluimvee kleiner dan 30 nge stoppen met hun IV bedrijfsvoering.
  Bedrijven zijn klein en hebben geen uitbreidingsmogelijkheden. Zeer aannemelijk, dat deze bedrijven op korte termijn stoppen, omdat de investeringen om te voldoen aan de AMvB-huisvesting te grootschalig zullen zijn t.o.v. de omvang van het bedrijf.
- Agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij zoals varkens, pluimvee kleiner dan 70 nge gelegen in onderstaande zones stoppen hun met hun IV bedrijfsvoering:
  - binnen 500 meter van een Natura 2000-gebied;
  - binnen 250 meter rond zeer kwetsbare verzuringsgevoelige natuurgebieden in verband met Wet ammoniak en veehouderij;
  - en/of in extensiveringsgebied en bebouwde kom.

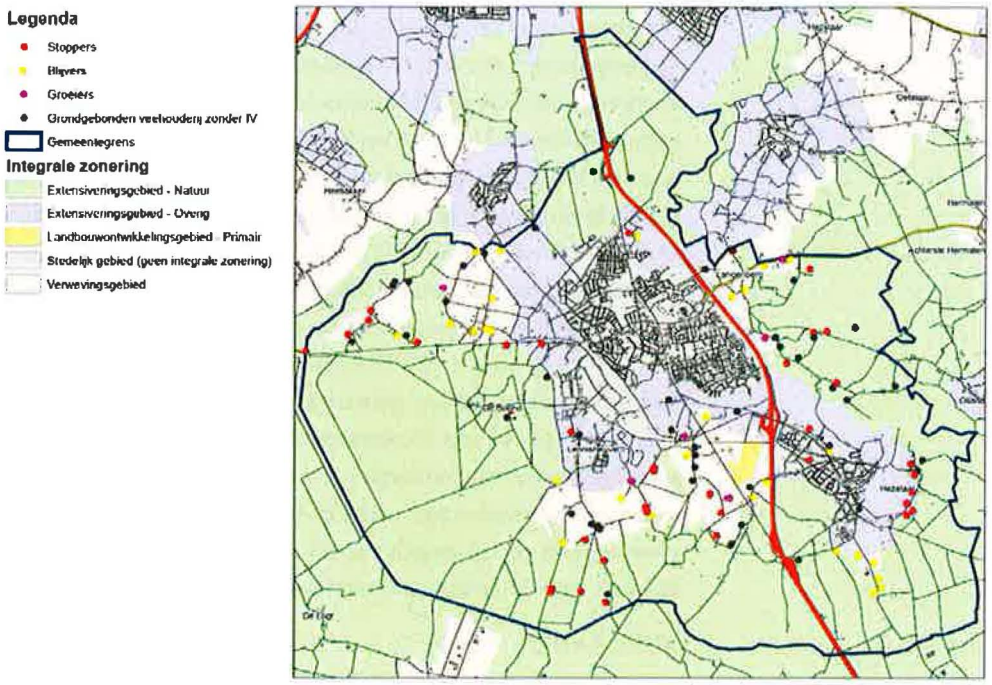
  Bedrijven hebben een redelijke omvang. Aannemelijk, dat investeringen om te voldoen aan de AMvB-huisvesting rendabel kunnen zijn, afhankelijk van leeftijd ondernemer, bedrijfsopvolging, overige bedrijfsactiviteiten, etc. Aangezien deze bedrijven geen uitbreidingsmogelijkheden hebben, is het aannemelijk dat deze bedrijven op de korte dan wel lange termijn potentiële stoppers zijn. Vooralsnog zijn deze bedrijven in de berekening aangemerkt als blijvers.
- Agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij groter dan 70 nge in bovenstaande zones zijn beschouwd als blijvers.
  Bedrijven > 70 nge zijn beschouwd als volwaardige bedrijven. Het is aannemelijk, dat deze bedrijven investeren om te voldoen aan de AMvB-huisvesting. Ondanks dat deze bedrijven geen groeimogelijkheden hebben, kennen deze bedrijven in de huidige situatie al een dusdanige omvang, dat ook op de lange termijn sprake is van blijvers.

- Als agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij groter dan 70 nge die op basis van de wet geurhinder en veehouderij niet in omvang kunnen toenemen, worden deze gezien als blijvers.
- Alle andere agrarische bedrijven met een tak intensieve veehouderij zijn beschouwd als potentiële groeiers.

In afbeelding 2.1 is de classificatie van de veehouderij weergegeven, onderverdeeld in groeier (6 IV-bedrijven), blijver (26 IV-bedrijven) en stopper (20 IV-bedrijven). Verder zijn er in de gemeente Boxtel 67 bedrijven zonder intensieve veehouderij. In totaal zijn er 119 landbouwbedrijven.

Afbeelding 2.1

Classificatie van IV-bedrijven t.b.v. referentiesituatie in de gemeente Boxtel.

In de gemeente Boxtel bleek het onmogelijk om de productieruimte van stoppende bedrijven te verdelen binnen de geurgrenzen van de groeiers. Dit aangezien er geen overbelaste situaties gecreëerd mogen worden (betreft emissiegroei boven 14 OU op geurgevoelige objecten in het buitengebied en emissiegroei boven 3 OU op geurgevoelige objecten in de bebouwde kom). In totaal is 50% van de vrijgekomen OU van stoppers toegedeeld aan de groeiers. Dit betekent dat het totaal aan nge IV op basis van de milieuvergunningen in de gemeente Boxtel met 4% afneemt. De afname van 4% ligt in de buurt van de voorgenomen nulgroei en wordt daarmee verondersteld als acceptabel.

Uiteraard dient de kanttekening gemaakt te worden dat de indeling niet dwingend is, maar indicatief, en dat deze een goede basis vormt voor de verdeling van de productieruimte voor de alternatiefontwikkeling voor dit planMER.

2.3 GROEIALTERNATIEF 10% RUNDVEE

Voor de ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden geldt een strikt beoordelingskader. Samenvattend kan daarover worden gesteld dat er per saldo geen toename van depositie mag zijn op de Natura 2000-gebieden en dus groei van emissie, zonder voldoende krimpers/stoppers elders die de toename van depositie door de groeiers compenseren, niet mogelijk is. Toch is in het planMER onderzocht wat een plaatselijke toename van emissie theoretisch voor effect kan hebben. De depositie mag per Natura 2000-gebied immers niet toenemen, maar de toename van de emissie vindt niet altijd op dezelfde locatie plaats als de afname.

De toename van de depositie door groei van de grondgebonden veehouderij moet gecompenseerd worden, bijvoorbeeld door de afname van depositie van intensieve veehouderijen in Boxtel of afname van depositie van veehouderijen gelegen buiten de gemeente Boxtel. Door een beeld te geven van de theoretische groei kan ingeschat worden in hoeverre een dergelijke compensatie realistisch is. In het ontwerp van het bestemmingsplan is het maximale toegestane bouwvlak voor grondgebonden agrarische bedrijven 1,5 hectare. Daarnaast is er vaak ook nog binnen het toegekende bouwvlak enige ruimte. Ook bestaat er de mogelijkheid van omschakeling van een agrarisch bedrijf zonder vee naar een grondgebonden veehouderij. In dit groeialternatief 10% rundvee is daarom uitgegaan van een worstcase situatie van 10% groei van de emissie van agrarische bedrijven ten opzichte van de vergunde situatie, gecorrigeerd voor de eisen uit het Besluit Huisvesting. Uitgangspunt voor dit theoretisch alternatief is dat die groei plaatsvindt bij alle grondgebonden veehouderijen. In dit alternatief zit ook verdisconteerd dat omschakeling naar grondgebonden agrarische bedrijvigheid (zoals een grondgebonden veehouderij) planologisch gezien mogelijk is. Dit alternatief is vooral relevant voor het thema ammoniak (zie ook het advies van de Commissie voor de m.e.r.).

2.4 VERPLAATSER

De verplaatser exploiteert een varkenshouderijlocatie aan de Kleinderliempde 10.
Deze locatie bestaat uit een bouwvlak van circa 2 hectare en een vergunning voor het huisvesten van circa 1.600 zeugen (inclusief opfokzeugen). Deze huidige locatie is gelegen tussen het industrieterrein De Vorst en de kern van Boxtel (zie afbeelding 2.2).
Op een afstand van circa 650 meter is de natuurzone rondom het Dommeldal gelegen.

Er zijn plannen om de in het verwevingsgebied gelegen varkenshouderij te verplaatsen richting het "voormalige" LOG (zie afbeelding 2.2). Hierdoor zal het gehele huidige gebied vrijgemaakt worden van intensieve veehouderij. Andere locaties komen niet in aanmerking voor verplaatsing naar het LOG.

Als vervangende- en inplaatsingslocatie heeft de verplaatser circa 7 hectare grond gekocht aan de Oorsprong in Boxtel, gelegen nabij de snelweg A2. Een gedeelte van deze grond is gelegen in het "voormalige" LOG. Op 2,5 hectare van deze gronden wil de verplaatser een nieuwe vervangende varkenshouderijlocatie ontwikkelen.

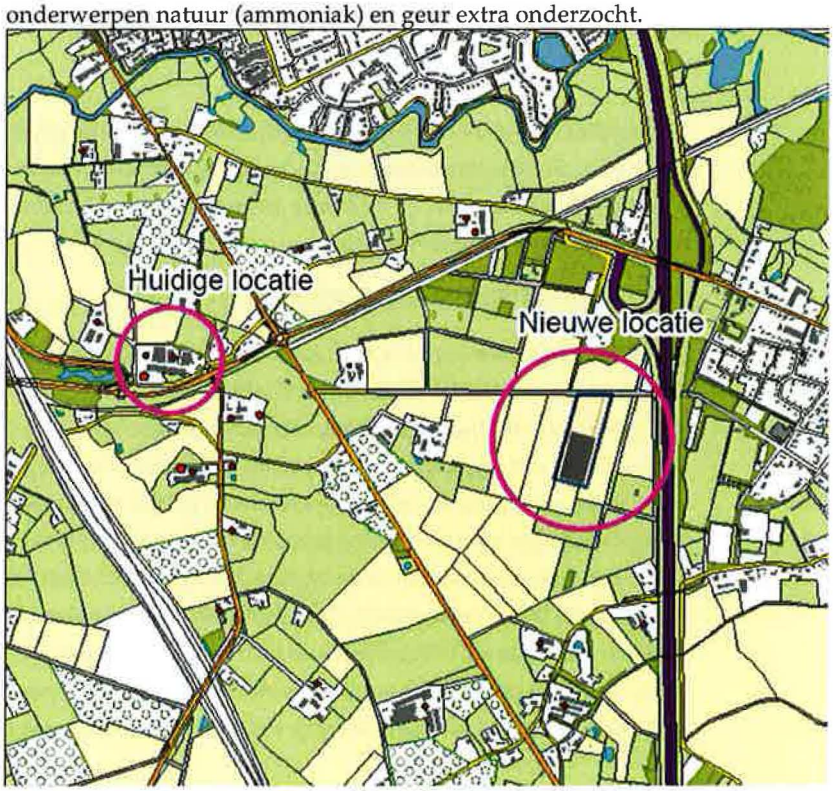
Herontwikkeling van de locatie Kleinderliempde 10 wordt noodzakelijk geacht voor het realiseren van de verplaatsing. Door Crijns Rentmeester is reeds een ontwikkelplan geschreven. Hierin is de herontwikkeling naar een woonomgeving met 15 woningen uitgewerkt.

Principemedewerking vanuit de gemeente Boxtel is toegezegd mits de beëindiging aan de Kleinderliempde 10 wordt bewerkstelligd. De definitieve besluitvorming inzake medewerking en herontwikkeling dient nog plaats te vinden. Ter compensatie van deze verplaatsing is het IV-bedrijf bereid om circa 1,6 hectare van zijn gronden te gebruiken voor compensatieaanplant.

Op verzoek van de gemeente Boxtel zijn de effecten van de verplaatser voor de onderwerpen natuur (ammoniak) en geur extra onderzocht.

Afbeelding 2.2

Huidige locatie en nieuwe locatie verplaatser

HOOFDSTUK 3 Wet- en regelgeving

In Hoofdstuk 3 is de relevante wet- en regelgeving voor onderliggende Passende Beoordeling beschreven. Rond stikstofdepositie en de (mogelijke) effecten spelen de laatste jaren verschillende kwesties. De wetten, regels en rechtelijke uitspraken dienen als toetsingskader, waaraan effecten van de alternatieven aan worden getoetst.

3.1 NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 geeft uitvoering aan Europese richtlijnen. Daarbij gaat het om de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).

NATURA 2000

Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermde gebieden in ontwerp aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen.
De te beschermen waarden in de Natura 2000-gebieden (habitattypen, soorten) zijn opgenomen in de instandhoudingdoelstellingen van de afzonderlijke gebieden. Binnenkort worden alle Natura 2000-gebieden in Nederland (opnieuw) aangewezen en worden voor deze gebieden de instandhoudingdoelstellingen definitief geformuleerd. Op de website van het ministerie van LNV zijn ontwerp-aanwijzingsbesluiten gepubliceerd.

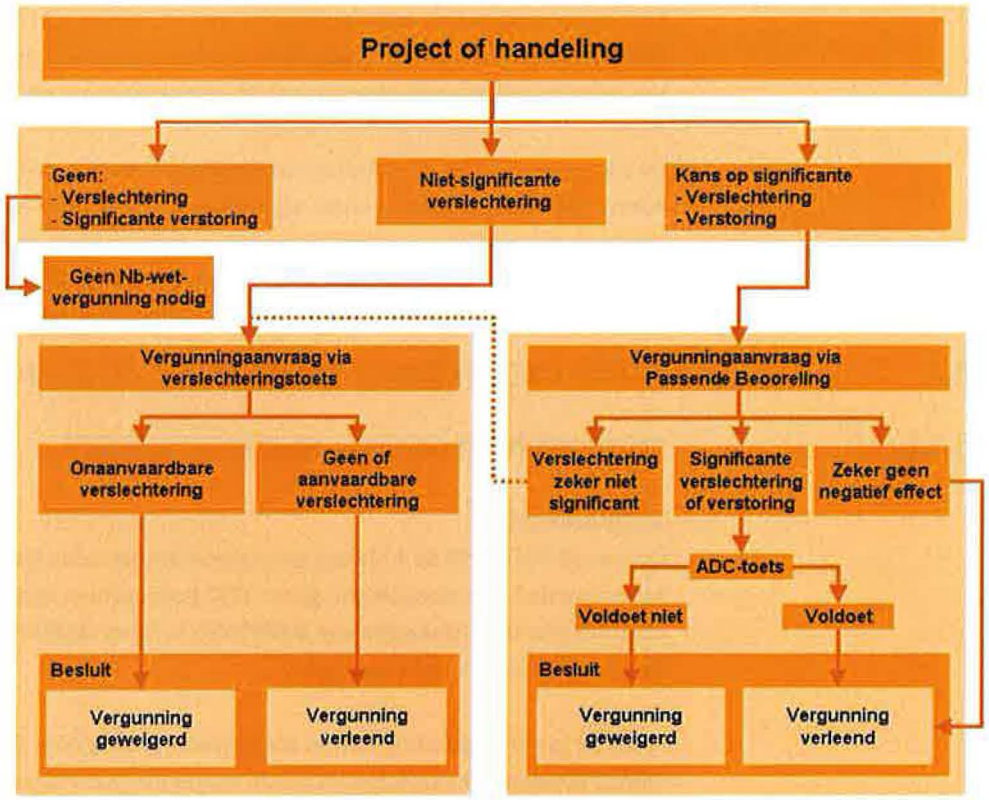
Om de instandhoudingsdoelstellingen te waarborgen geldt een vergunningplicht voor alle plannen en projecten die mogelijkerwijs (significante) gevolgen hebben voor een Natura 2000-gebied. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend, indien vooraf zeker is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de instandhoudingdoelstellingen niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken èn wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Redenen van economische aard gelden als dwingende reden van groot openbaar belang, tenzij prioritaire soorten voorkomen in het Natura 2000-gebied. Als prioritaire soorten of habitattypen deel uitmaken van de instandhoudingsdoelstellingen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie.

STAPPENSCHEMA

Indien een vergunning wordt verleend, moet vooraf zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt. In Afbeelding 3.3 is een stappenschema opgenomen voor de afweging bij vergunningverlening (Ministerie van LNV, 2005).

Afbeelding 3.3

Afwegingsschema vergunningverlening met rechtsonder de Passende Beoordeling (Ministerie van LNV, 2005)

3.2 PASSENDE BEOORDELING

SIGNIFICANTE GEVOLGEN

Een Passende Beoordeling is aan de orde als op grond van objectieve gegevens niet op voorhand kan worden uitgesloten, dat de activiteit significante gevolgen heeft. Artikel 19f lid 1 van de Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat een zogenaamde Passende Beoordeling moet worden opgesteld van de gevolgen voor een Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingdoelstellingen van dat gebied.

CUMULATIEVE EFFECTEN

In een Passende Beoordeling worden systematisch alle mogelijke gevolgen van de activiteit voor de instandhoudingsdoelstellingen geïnventariseerd. Daarbij moeten volgens de systematiek van de Natuurbeschermingswet 1998 ook de effecten worden bekeken die mogelijk optreden in combinatie met andere activiteiten of plannen ('cumulatieve effecten'). Verschillende activiteiten die elk afzonderlijk beperkte gevolgen hebben, kunnen immers samen wél een significant effect opleveren. Er zijn volgens het Kokkelvisserijarrest (HvJ EG zaak C-127/02, 7 september 2004) géén schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van een gebied, wanneer wetenschappelijk gezien "redelijkerwijs geen twijfel over bestaat dat geen schadelijke gevolgen zijn voor het Natura 2000-gebied".

DEFINITIE SIGNIFICANTE EFFECTEN

Een activiteit heeft significant negatieve effecten als zij de instandhoudingdoelstellingen van het gebied in gevaar brengt. Hiervoor is geen objectieve grens, per geval zal bekeken worden of een effect significant is. Het is onder andere afhankelijk van de instandhoudingdoelstellingen, de staat van instandhouding, voortschrijdend inzicht en van de context. Het oordeel moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is. Hierbij dienen ook cumulatieve effecten in beeld gebracht worden (Ministerie van LNV, 2006).

Een vergunning wordt derhalve alleen verleend, indien uit de Passende Beoordeling met zekerheid blijkt, dat geen (significante) negatieve effecten optreden. Dit dient te worden beoordeeld op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis.

De kwantitatieve instandhoudingsdoelstellingen moeten gezien worden als een absolute norm, waarvan nooit kan worden afgeweken. De specifieke kenmerken van de activiteit, dan wel de specifieke omstandigheden van het gebied kunnen maken dat ondanks een negatief effect toch geen sprake is van mogelijke significante gevolgen. Maatwerk op gebiedsniveau kan tot een andere conclusie leiden (Steunpunt Natura 2000, 2009).

3.3 RECENTE ONTWIKKELINGEN BEOORDELING STIKSTOFDEPOSITIE

3.3.1 ONTWIKKELINGEN BEOORDELING STIKSTOFDEPOSITIE

Jurisprudentie

Op 1 april 2009 heeft de Afdeling geoordeeld dat aan een vigerende milieuvergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 geen rechten kunnen worden ontleend (zie de uitspraken met de zaaknummers 200802600/1/R2 en 200807857/1/R2) en dat een Passende Beoordeling moet worden gemaakt.

Sinds de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 in 2005 zijn bij de provincie Noord-Brabant 269 stikstofgerelateerde vergunningaanvragen ingediend (waarvan er 230 werden verleend; Brief Ministerie van LNV aan Tweede Kamer, 2 juni 2009a). Landelijk ging het in deze periode om 500 aanvragen. Het grootste deel van de aanvragen in Noord-Brabant betreft intensieve veehouderijen rondom Natura 2000-gebieden. Als gevolg van bovengenoemde uitspraken van de Afdeling dient in een aantal lopende bezwaarprocedures een nieuw besluit te worden genomen.

Deze besluiten dienen goed gemotiveerd te worden, dat wil zeggen dat een Passende Beoordeling opgesteld dient te worden. Hieruit moet blijken of significant negatieve effecten als gevolg van stikstof-/ammoniakdepositie kunnen worden uitgesloten.
Vergunningverlening kan vervolgens alleen plaatsvinden op basis van een ecologische en juridische motivering waarin is uitgesloten dat het project, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante negatieve gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied, afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen daarvan. Als niet kan worden gemotiveerd dat uitgesloten is dat het project, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen heeft voor het gebied afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen, dienen daarvan de redenen en ecologische en/of juridische oplossingsrichtingen te worden aangegeven.

Ontbreken toetsingskader en adviesgroep Huys

Voor het beoordelen van effecten van stikstofdepositie op gevoelige Natura 2000-gebieden bestaat op het moment van het opstellen van onderliggende rapport geen toetsingskader. Het oorspronkelijke Toetsingskader Ammoniak is door de Raad van State vernietigd. Naar aanleiding daarvan deed de Commissie Trojan (2008) aanbevelingen voor een meer op maatwerk gebaseerde aanpak. Mede op basis van deze aanbevelingen stelde het Ministerie van LNV (2008a) de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" op.

In juni 2009 adviseerde de Adviesgroep Huys (2009) aan de Minister van LNV over de problematiek. In een brief van de Minister van LNV (2009b) aan de Tweede Kamer d.d. 30 juni 2009 over Natura 2000, reageert zij op het advies van de Adviesgroep Huys d.d. 19 juni 2009 'Meer dynamiek bij de uitvoering van nationale en Europese natuurwetgeving'. De adviesgroep Huys geeft aan dat de kritische depositiewaarde in het Nederlandse beleid een te grote aandacht heeft gekregen en dat die waarde te strikt is geformuleerd en toegepast. Dit doet geen recht aan de werkelijkheid dat depositie slechts één van de elementen is, die eraan bijdragen dat geen gunstige staat van instandhouding kan worden bereikt of behouden. De adviesgroep beveelt aan het belang van de kritische depositiewaarde te relativeren en verwacht dat daardoor de nadruk bij toetsing door de Afdeling zal verminderen. Deze aanbeveling is in lijn met het advies van de Commissie Trojan (2008). De Minister geeft aan dat zij van mening is dat de kritische depositiewaarde niet in absolute termen moet worden gebruikt. Deze waarde is richtinggevend voor de langere termijn, maar niet noodzakelijkerwijs een realistisch streven voor de korte termijn. Dat geldt zeker in gebieden waar de feitelijke depositie al vele malen hoger is dan de kritische depositiewaarde. De minister onderschrijft als belangrijk element zoals genoemd door de adviesgroep, het door middel van een Passende Beoordeling inzichtelijk maken van dat instandhoudingsdoelstellingen dichterbij worden gebracht.

Crisis- en herstelwet

'STAND STILL-SITUATIE'

De Natuurbeschermingswet 1998 is gewijzigd als onderdeel van de Crisis- en herstelwet. De belangrijkste bepalingen van de wet in dit kader is een stikstof-stand still ten opzichte van 7 december 2004 en een programmatische aanpak stikstof (PAS), gericht op het structureel terugbrengen van de stikstofdepositie. Aangezien de PAS nog niet gereed is, wordt getoetst aan de eisen gesteld in de Crisis- en herstelwet. Wanneer de PAS gereed is kunnen de resultaten uit dit rapport getoetst worden aan de PAS.
De minister bereidt een voorstel voor, dat voorziet in een specifiek beoordelingsregime voor stikstof. In de situatie dat een activiteit per saldo niet leidt tot een toename van de stikstofdepositie in een gebied, heeft deze activiteit geen invloed op de stikstofdepositie en is er feitelijk sprake van een 'stand still-situatie'. In een dergelijke situatie is geen sprake van een project met mogelijk significante effecten, die verband houden met de stikstofemissie. Dergelijke activiteiten zouden volgens de minister doorgang moeten vinden. Zij wil dat de stikstofdepositie bij de vergunningverlening buiten beschouwing wordt gelaten als sprake is van een stand still-situatie. Of dit ten aanzien van deze casus zo is, kan beoordeeld worden op grond van een analyse van de historische ontwikkeling van de stikstofdepositie van het bedrijf door de tijd heen, in relatie tot de op die momenten geldende wetgeving. Wettelijk moet worden verzekerd dat bij gelijkblijvende depositie een vergunning niet kan worden geweigerd.

3.3.2 BESCHOUWING T.A.V. DE KRITISCHE DEPOSITIEWAARDE

Voor een kwantitatieve beoordeling van het effect van stikstofdepositie op de kwalificerende habitats wordt gebruik gemaakt van de kritische depositiewaarde. Dit is de grens waarboven niet kan worden uitgesloten, dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie. Als de stikstofdepositie hoger is dan de kritische depositiewaarde, zijn significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen niet uit te sluiten.

CRITICAL LOAD

De term 'critical load' wordt in de milieuwetenschappen gedefinieerd als: *'een kwantitatieve schatting op basis van de best beschikbare kennis van de belasting door één of meer verontreinigingen waar beneden geen significante schadelijke effecten optreden bij specifieke gevoelige elementen van het milieu'* (Langan & Hornung, 1992).

KRITISCHE DEPOSITIEWAARDE

Van Dobben & Van Hinsberg (2008) geven de meest recente gegevens van kritische depositiewaarden voor de Nederlandse Natura 2000-gebieden. De kritische depositiewaarden voor stikstof zijn op een zodanige manier bepaald dat verzuring en vermesting hierin zijn verdisconteerd. Het effect van stikstofdepositie omvat daarom zowel de effecten van verzuring als vermesting. Het rapport is vastgesteld na beoordeling door een internationale review commissie. In het rapport wordt de kritische depositie als volgt gedefinieerd: *'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'*. Deze definitie komt overeen met de internationaal gebruikte definiëring van het begrip "critical load". Dit betekent dat de kritische depositiewaarde de grens vormt waarboven niet kan worden uitgesloten, dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie. Als de stikstofdepositie hoger is dan de kritische depositiewaarde, zijn significant negatieve effecten niet uit te sluiten.

Van Dobben & Van Hinsberg (2008) geven aan dat de beschikbaarheid van habitatspecifieke drempelwaarden (in plaats van gebiedsspecifieke) de mogelijkheid opent ruimtelijk te differentiëren naar effecten op verschillende habitats. In de begeleidende brief van het ministerie van LNV, bij het vrijgeven van het bovengenoemde rapport, wordt het volgende gesteld over het gebruik van kritische depositiewaarden voor stikstof: *"Het gebruik van kritische depositiewaarden voor stikstof bij vergunningverlening moet aanzienlijk worden genuanceerd. Beschouw deze waarden veeleer als hulpmiddel op basis waarvan de uiteindelijk te behalen doelstelling mede is gebaseerd"*. Dit komt overeen met een conclusie uit het rapport "Stikstof/ammoniak in relatie tot Natura 2000" van de door de Minister van LNV ingestelde Taskforce Ammoniak (Commissie Trojan, 2008). Volgens de Taskforce zijn kritische depositiewaarden niet meer dan een nuttig wetenschappelijk hulpmiddel bij het beoordelen van milieubelasting op natuurgebieden. Deze waarden kunnen niet strikt worden toegepast bij het beantwoorden van de vraag of een vergunning voor uitbreiding kan worden verleend.

INSTANDHOUDINGS-DOELSTELLINGEN

Een vergunning bij aanvraag moet worden getoetst in hoeverre een initiatief een belemmering vormt voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zijn meer factoren van belang dan alleen depositie. De Minister van LNV heeft dit standpunt ingenomen in de brief waarbij het rapport van Van Dobben en Van Hinsberg (2008) openbaar is gemaakt. In deze brief (Ministerie van LNV, 2008b) (van 16 juli 2008) wordt een lijst van factoren gegeven die, naast stikstofdepositie, eveneens van belang zijn. Dit wordt bevestigd in de "Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden" (Ministerie van LNV, 2008a).

CONCLUSIE BEOORDELING DEPOSITIE STIKSTOF OP NATURA 2000

De conclusie is dat bij de toetsing van mogelijk schadelijke initiatieven, aan de kritische depositiewaarden geen absolute betekenis kan worden gehecht. Een significant negatief effect op de staat van instandhouding kan niet worden afgeleid van alleen het overschrijden van de kritische depositiewaarde. Voor een dergelijke conclusie dienen meer factoren te worden bekeken. De kritische depositiewaarden moeten worden gezien als een wetenschappelijk hulpmiddel bij het beoordelen van de milieubelasting van Natura 2000-gebieden.

HOOFDSTUK 4 Kwalificerende habitattypen en soorten

Hoofdstuk 4 beschrijft aangewezen natuurwaarden voor natuurgebieden. Voor de verschillende Natura 2000-gebieden zijn de gebiedsbeschrijvingen en instandhoudingsdoelstellingen beschreven. Daarna is gekeken naar gevoeligheid van habitattypen voor stikstofdepositie. Vanuit de Crisis- en herstelwet geldt een stand still. Dit houdt in dat een stijging van de depositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van7 december 2004 niet is toegestaan. Omdat de PAS nog niet gereed is en nog niet geheel duidelijk is wat hierin wordt gesteld, worden de stikstofgevoelige habitattypen beschreven. Hierdoor kan bij wijzigingen eenvoudig gekeken worden naar eventuele effecten en kunnen daaraan conclusies ontleend worden.

4.1 KAMPINA & OISTERWIJKSE VENNEN

4.1.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Kampina en de naastgelegen Oisterwijkse vennen en bossen vormen samen een voorbeeld van het licht glooiende Brabants dekzandlandschap, met U-vormige paraboolduinen, met bossen, vennen, heide en overgangen naar schraalgraslanden in beekdalen. Kampina is een restant van het halfnatuurlijke Kempense heidelandschap, met droge en vochtige heidevegetaties, akkertjes, een meanderend riviertje, voedselarme vennen en blauwgraslanden. In de oeverzones van de vennen komt nog hoogveenvorming voor, in het zuiden liggen dopheidevelden. In het stroomdal van de vrij meanderende Beerze staan hoge populieren, elzenbroekbos, vochtige heide met gagelstruweel en blauwgraslanden.
De vennen in het gebied zijn vaak langgerekt in zuidwest-noordoostelijke richting, de dominerende windrichting van de laatste ijstijd, toen dit landschap grotendeels werd gevormd. Vennen die in het gebied aanwezig zijn betreffen doorstroomvennen (onder andere de Centrale Vennen in de Oisterwijkse Bossen), geïsoleerde zure vennen, en vennen in beekdalflanken die (van oorsprong) onder invloed staan van inundatie met beekwater.
De vennen in de Oisterwijkse bossen zijn merendeels ontstaan als uitgestoven laagten in een stuifzandlandschap, waar veentjes in ontstonden. Door vervening is hierin sinds de Middeleeuwen weer open water ontstaan. In het gebied zijn reeds in 1950 de eerste herstelmaatregelen in de vennen uitgevoerd.

4.1.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Algemene doelen

1. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
2. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
3. Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
4. Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
5. Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 4.2 geeft de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen waarvoor Kampina & Oisterwijkse vennen is aangewezen (ontwerpbesluit Ministerie van LNV).

Tabel 4.2

Instandhoudingsdoelstellingen uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen.
= staat voor behoud van oppervlakte / kwaliteit.
> staat voor uitbreiding oppervlakte / verbetering kwaliteit.

* = prioritair habitattype

Code	Habitattype	Doelstelling (oppervlakte / kwaliteit)
H2310	Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*	> / >
H2330	Open grasland met *Corynephorus*- en *Agrostis*-soorten op landduinen	> / >
H3110	Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflorae*)	> / >
H3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletalia uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*	> / >
H3160	Dystrofe natuurlijke poelen en meren	= (<) / >
H4010A	Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*	= / >
H4030	Droge Europese heide	= / >
H6230	*Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)	> / >
H6410	Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)	> / >
H7110B	*Actief hoogveen	> / >
H7150	Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het *Rhynchosporion*	> / =
H7210	*Kalkhoudende moerassen met *Cladium Mariscus* en soorten van het *Caricion davallianae*	= / >
H9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*	= / >

Code	Habitattype	Doelstelling (oppervlakte / kwaliteit)
H91E0	*Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)	= / >

Code	Soort	Doelstelling Omvang	Kwaliteit	Populatie / biotoop
H1082	Gestreepte waterroofkever	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1166	Kamsalamander	>	>	>
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=

Broedvogels

Code	Soort	Doelstelling Omvang	Kwaliteit	Draagkracht (paren)
A004	Dodaars	=	=	30
A276	Roodborsttapuit	=	=	30

Niet Broedvogels

Code	Soort	Doelstelling Omvang	Kwaliteit	Draagkracht gemiddeld (seizoensmax.)
A039	Taigarietgans	=	=	300

4.2 LOONSE EN DRUNENSE DUINEN & LEEMKUILEN

4.2.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

De Loonse en Drunense Duinen is een groot stuifzandgebied. In dit gebied zijn dikke pakketten dekzand afgezet. Deze dekzanden zijn in de loop der tijd begroeid geraakt met bos, maar door houtkap en overbeweiding kon het zand weer gaan stuiven en ontstonden de huidige Loonse en Drunense duinen. Het stuifzandgebied wordt omringd door uitgestrekte naald- en eikenbossen die aan de zuidkant aansluiten op de Brand, een beekdal met alluviale bossen, moeras en vennen. Enkele kilometers ten zuiden van het gebied liggen – geïsoleerd – de Leemkuilen. Dit gebied bevat vele gegraven plassen, omgeven door moerasbos.

4.2.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Algemene doelen

1. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
2. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
3. Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
4. Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
5. Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 4.3 geeft de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen waarvoor Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen is aangewezen (ontwerpbesluit Ministerie van LNV).

Tabel 4.3

Instandhoudingsdoelstellingen uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen.
= staat voor behoud van oppervlakte / kwaliteit.
> staat voor uitbreiding oppervlakte / verbetering kwaliteit.

* = prioritair habitattype

Code	Habitattype	Doelstelling (oppervlakte / kwaliteit)
H2310	Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*	> / >
H2330	Open grasland met *Corynephorus-* en *Agrostis-*soorten op landduinen	> / >
H3130	Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het *Littorelletea uniflorae* en/of *Isoëto-Nanojuncetea*	= / =
H4010A	Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*	= / =
H6410	Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)	> / >
H9190	Oude zuurminnende eikenbossen op zandvlakten met *Quercus robur*	= / =
H91E0C	*Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)	> / >

Code	Soort	Doelstelling		
		Omvang	Kwaliteit	Populatie / biotoop
H1166	Kamsalamander	>	>	>
H1831	Drijvende waterweegbree	=	=	=

4.3 VLIJMENS VEN, MOERPUTTEN & BOSSCHE BROEK

4.3.1 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het Vlijmens Ven, de Moerputten en het Bossche Broek vormen samen één gebied ten zuidwesten van 's-Hertogenbosch. Hier gaat het beekdal van de Dommel over in het laagveengebied van de "Naad van Brabant". Door de ligging in deze overgangszone zijn in het gebied basenminnende water- moeras- en graslandvegetaties aanwezig. Het Vlijmens Ven is een kwelgebied waar kranswiervegetaties wordt aangetroffen in sloten.
De Moerputten is een natuurreservaat met een groot areaal aan blauwgrasland en elzenbroekbos. Het Bossche Broek is een moerassig gebied in de benedenloop van de Dommel, waar blauwgraslanden aanwezig zijn.

4.3.2 INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Algemene doelen

1. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
2. Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
3. Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
4. Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

5. Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 4.4 geeft de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen waarvoor Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen is aangewezen (ontwerpbesluit Ministerie van LNV).

Tabel 4.4

Instandhoudingsdoelstellingen uit het ontwerpbesluit van het Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek.
= staat voor behoud van oppervlakte / kwaliteit.
> staat voor uitbreiding oppervlakte / verbetering kwaliteit.

* = prioritair habitattype

Code	Habitattype	Doelstelling (oppervlakte / kwaliteit)
H3140	Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische *Chara* spp. vegetaties	> / >
H6410	Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (*Molinion caeruleae*)	> / >
H6510A /B	Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)	> / >

		Doelstelling		
Code	Soort	Omvang	Kwaliteit	Populatie / biotoop
H1059	Pimpernelblauwtje	>	>	>
H1061	Donker pimpernelblauwtje	>	>	>
H1145	Grote modderkruiper	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	=		=

4.4 STIKSTOFGEVOELIGE HABITATTYPEN EN SOORTEN

Bij stikstofdepositie gaat het om vermestende en verzurende depositie. Met de huidige gegevens is het niet mogelijk een onderscheid te maken tussen vermestende en verzurende depositie. In de bepaling van de kritische depositiewaarden zijn zowel verzuring als vermesting verdisconteerd.

Van Dobben & Van Hinsberg (2008) hebben een overzicht gemaakt van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Uit dit overzicht is per habitattype de gevoeligheidsklasse voor stikstof overgenomen. In Tabel 4.5 zijn de verkorte namen voor de habitattypen gebruikt om de leesbaarheid te vergroten. De tabel geeft aan dat de habitattypen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden gevoelig of zeer gevoelig zijn voor stikstofdeposities.

Tabel 4.5

Gevoeligheid van de aangemelde habitattypen voor stikstofdepositie. Gevoeligheidsklassen uit Van Dobben & Van Hinsberg, 2008: zg = zeer gevoelig, g = gevoelig, m / ng = minder / niet gevoelig.

* = prioritair habitattype

Code	Habitattype	Kampina & Oisterwijkse vennen	Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	Gevoeligheidsklasse	Kritische depositie (mol N/ha/ja)
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	X	X		zg	1100
H2330	Zandverstuivingen	X	X		zg	740
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	X			zg	410
H3130	Zwakgebufferde vennen	X	X		zg	410
H3140	Kranswierwateren			X	zg	410
H3160	Zure vennen	X			zg	410
H4010A	Vochtige heiden	X	X		zg	1300
H4030	Droge heiden	X			zg	1100
H6230	Heischrale graslanden	X			zg	830
H6410	Blauwgraslanden	X	X	X	zg	1100
H6510A	Glanshaverhooilanden			X	g	1400
H6510B	Grote vossenstaarthooilanden			X	g	1540
H7110B	*Heideveentjes	X			zg	400
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	X			g	1600
H7210	*Galigaanmoerassen	X			zg	1100
H9190	Oude eikenbossen	X	X		zg	1100
H91E0C	*Beekbegeleidende bossen	X	X		g	1860

Uit Tabel 4.5 is het meest en minst kritische habitattype af te leiden voor elk Natura 2000-gebied (zie Tabel 4.6):

Tabel 4.6

Meest en minst kritische habitattype van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebied	Meest kritische habitattype	Waarde (mol N/ha/ja)
Kampina & Oisterwijkse vennen	Heideveentjes	400
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	Zwakgebufferde vennen	410
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	Kranswierwateren	410

Natura 2000-gebied	Minst kritische habitattype	Waarde (mol N/ha/ja)
Kampina & Oisterwijkse vennen	Beekbegeleidende bossen	1860
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	Beekbegeleidende bossen	1860
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	Grote vossenstaarthooilanden	1540

HOOFDSTUK 5 Effectbepaling en –beoordeling

In dit hoofdstuk wordt globaal beoordeeld welke negatieve effecten op huidige habitattypen – en soorten kunnen optreden. De mate waarin dit optreedt, dient getoetst te worden. De uitgevoerde berekeningen zijn alle uitgerekend op basis van vergunningsgegevens. Tevens is een berekening gegeven van de depositie bij aftrek van de zogenaamde latente ruimte (de ruimte tussen de vergunde hoeveelheid en de daadwerkelijke bezetting).

5.1 INLEIDING

Her- en nieuwvestiging van bedrijven leidt tot een verandering van de ammoniakemissie ten opzichte van de referentiesituatie. Dit kan een indirect effect hebben op beschermde gebieden als gevolg van (extra) depositie (neerslag) van stikstof.

5.1.1 METHODIEK

De verandering in emissie bij de alternatieven leidt tot een verandering van de ammoniakdepositie in beschermde natuurgebieden. De grootte hiervan is berekend met een computermodel voor ammoniakberekeningen. De berekeningen geven weer wat de bijdrage van de veehouderij is in de gemeente Boxtel en wat de veranderingen zijn bij de verschillende alternatieven. Deze gegevens zijn in GIS verwerkt tot depositiecontouren.
De depositie van ammoniak op Natura 2000-gebieden is berekend met behulp van OPS-pro 4.1. De depositie in de verschillende alternatieven is cumulatief berekend op basis van een 50*50 m grid voor alle veehouderijbedrijven in Boxtel. De gemiddelde depositie op een Natura 2000-gebied is bepaald als de gemiddelde waarde van de gridcellen welke zijn gelegen in een Natura 2000-gebied. De gemiddelde depositie betreft dan ook slechts een deelgebied, en de berekende getallen dienen enkel voor de vergelijking van alternatieven en zijn als absolute waarden niet bruikbaar.

5.1.2 BASISGEGEVENS

De berekeningen van de Passende Beoordeling zijn uitgevoerd op basis van de milieuvergunningen. Voor een planMER kan hiermee worden volstaan aangezien het een beeld geeft wat per alternatief de verschillen zijn. Voor het aanvragen van een Nb-wet vergunning is het noodzakelijk te toetsen aan de werkelijke, feitelijke, situatie in de gemeente Boxtel. In Tabel 5.7 is aangegeven wat feitelijk aanwezig was (meitellingen van het CBS) ten opzichte van de milieuvergunning. Het tussenliggende verschil, bij de gemeente Boxtel is dit 37%, wordt latente ruimte genoemd. Dit is berekend door een vergelijking tussen milieuvergunningen enerzijds en meitellingen (CBS) anderszijds.

Tabel 5.7

Overzicht van vergunde emissies en feitelijk benutte emissies (meitellingen CBS) in 2009

	CBS 2009 aantal dieren	Vergunning	Bezetting	Vergunning emissie NH3	Indicatie CBS emissie NH3 bezetting x emissie*
Melk- en kalf-, vlees- en weidekoeien	4638	8639	54%	65923	35392
Vleeskalveren	3924	6038	65%	17335	11266
Fokvarkens	13175	11996	110%	22501	24712
Biggen*	3631	26016	14%	26016	3631
Vleesvarkens	30398	37026	82%	70723	58063
Leghennen (inclusief ouderdieren)	62135	63894	97%	7959	7740
Vleeskuikens (inclusief ouderdieren)	0	54480	0%	13272	0
Geiten	14	27	52%	51	27
Schapen	661	1582	42%	1107	463
Paarden en pony's	190	267	71%	1117	795
Totaal				226005	142088
Verschil tussen vergunning en CBS				37%	

De gemiddelde deposities op de Natura 2000-gebieden zoals berekend en opgenomen in de volgende tabellen, komen goed overeen met de eerder met behulp van Aagro-stacks bepaalde cumulatieve deposities op de habitats binnen de Natura 2000-gebieden.

5.2 HUIDIGE SITUATIE

In de huidige situatie is de achtergronddepositie, dat wil zeggen de depositie ten gevolge van de huidige luchtkwaliteit, ter plekke van alle beschreven Natura 2000-gebieden, al hoger dan de kritische depositiewaarde van deze gebieden. Er is dus al sprake van een overbelaste situatie ten aanzien van stikstof. In de onderstaande paragrafen wordt per Natura 2000-gebied aangegeven wat de huidige depositie is. De waarden zijn ontleend uit het rapport "Stikstofdepositie in 9 Natura 2000-gebieden" (Oorschot en De Bonte, 2008).

5.2.1 KAMPINA & OISTERWIJKSE VENNEN

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.8).

Tabel 5.8

Huidige depositie (achtergronddepositie) op Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen in mol N/ha/jr.

	2005	2007	Afname 2005-2007
Minimale depositie	2251	2148	5%
Maximale depositie	5084	4760	6%
Gemiddelde depositie	2556	2448	4%

De minimale depositie is in de huidige situatie te hoog voor het minst kritische habitattype (Beekbegeleidende bossen, 1860 mol/ha/jr), een overschrijding van ca. 15%. Voor de meest kritische habitattypen (heideveentjes, 410 mol/ha/jr) overschrijdt de huidige gemiddelde depositie ca. 6 maal de kritische depositie.

De landbouwbedrijven in de nabije omgeving zijn vooral melkrundvee-, varkens- en overige bedrijven. In de periode van 2005 tot 2007 is sprake van een kleine afname van de minimale en de gemiddelde depositie.

5.2.2 LOONSE EN DRUNENSE DUINEN & LEEMKUILEN

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.9).

Tabel 5.9
Huidige depositie (achtergronddepositie) op Natura 2000-gebied Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen in mol N/ha/jr.

	2005	2007	Afname 2005-2007
Minimale depositie	2073	1992	4%
Maximale depositie	9345	4567	51%
Gemiddelde depositie	2375	2281	4%

De minimale depositie is in de huidige situatie te hoog voor het minst kritische habitattype (beekbegeleidende bossen, 1860 mol/ha/jr), een overschrijding van minder dan 10%. Voor de meest kritische habitattypen (Zwakgebufferde vennen, 410 mol/ha/jr.) is de huidige gemiddelde depositie ruim 5 maal zo hoog als de kritische depositie.

De landbouwbedrijven in de nabije omgeving zijn vooral melkrundvee-, varkens- en overige bedrijven. In de periode van 2005 tot 2007 is sprake van een kleine afname van de minimale en de gemiddelde depositie. Meest opvallen is echter een afname van de maximale depositie. Vermoedelijk is er een bedrijf (of enkele bedrijven) gesaneerd, dat een depositiepiek veroorzaakte op het Natura 2000-gebied.

5.2.3 VLIJMENS VEN, MOERPUTTEN & BOSSCHE BROEK

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.10).

Tabel 5.10
Huidige depositie (achtergronddepositie) op Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek in mol N/ha/jr.

	2005	2007	Afname 2005-2007
Minimale depositie	2283	2175	5%
Maximale depositie	6669	6053	9%
Gemiddelde depositie	2865	2721	5%

De minimale depositie is in de huidige situatie minimaal 40% te hoog voor het minst kritische habitattype (Glanshaver- en vossenstaarthooilanden, 1540 mol/ha/jr). Voor het meest kritische habitattype (Kranswierwateren, 410 mol/ha/jr) wordt de kritische depositie ten opzichte van de gemiddelde depositie ruim 6 maal overschreden.

In de periode van 2005 tot 2007 is sprake van een afname van de minimale en de gemiddelde depositie.

5.2.4 BIJDRAGE GEMEENTE BOXTEL

Berekeningen met het OPS-model hebben de bijdrage van de depositie uit de gemeente Boxtel bepaald. Tabel 5.11 geeft deze bijdrage weer.

Tabel 5.11
De bijdrage van depositie op de Natura 2000-gebieden door de gemeente Boxtel in mol N/ha/jr.

Natura 2000-gebied	Kritische depositie-waarde	Achter-grond depositie	Bijdrage gemeente Boxtel	Na verreke-ning laten-te ruimte*
Kampina & Oisterwijkse vennen	400	2448	49,26	31,03
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	410	2281	5,94	3,74
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	410	2721	6,91	4,35

* Hierbij is voor alle emissies – en dus depositie dientengevolge – een aftrek doorgevoerd van 37%, hetgeen de gemiddelde latente ruimte voor alle veehouderijen betreft in de gemeente Boxtel. Hierbij is geen rekening gehouden met verschillen in latente ruimte tussen bedrijven onderling, omdat deze gegevens niet beschikbaar zijn. De depositiebijdrage na aftrek latente ruimte is een indicatief getal.

5.3 AUTONOME ONTWIKKELING

De ammoniakemissie in de referentiesituatie zal veranderen ten opzichte van de huidige situatie. De ammoniakemissie neemt af omdat alle bedrijven naar verwachting in de planperiode aan de AMvB-Huisvesting moeten voldoen. Dit betekent dat de bedrijven een emissiearm huisvesting systeem moeten invoeren of mogelijk zullen stoppen. Sinds 1980 is de emissie van ammoniak in Nederland vrijwel gehalveerd. In 1990 bedroeg de uitstoot van ammoniak nog 226 kton. In 2000 was de emissie gedaald tot 157 kton. (Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur, Alterra 2008). Voor 2010 is het op grond van de NEC-richtlijn vastgelegde emissieplafond voor ammoniak op 128 kton. In het NMP4 (Nationaal Milieubeleidsplan 4) is een lange termijndoelstelling voor 2030 aangegeven van 30-55 kton. Dit resulteert in een gemiddelde stikstofdepositie van 550-900 mol/ha/jaar. In 2007 bedroeg de gemiddelde stikstofdepositie 2200 mol/ha/jaar (Ammoniak in Nederland; Planbureau voor de Leefomgeving, 2008). Het planbureau voor de Leefomgeving verwacht dat de depositie in 2010 zal zijn gedaald tot 1900 mol/ha/jaar.
De gerealiseerde daling in de emissies is een gevolg van het door Nederland gevoerde beleid ten aanzien van stalsystemen en de opslag en het gebruik van meststoffen zoals vastgelegd in de Meststoffenwet, het Besluit Mestbassins milieubeheer, Besluit Gebruik dierlijke meststoffen, de Wet ammoniak en veehouderij, het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij en Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij.

5.3.1 KAMPINA & OISTERWIJKSE VENNEN

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.12).

Tabel 5.12
Verwachte depositie op Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen bij autonome ontwikkeling in mol N/ha/jr.

	2005	2007	AO (inschatting)	Afname (2005-2007)	Afname (2005-AO)
Minimale depositie	2251	2148	1514	5%	33%
Maximale depositie	5084	4760	3503	6%	31%
Gemiddelde depositie	2556	2448	1699	4%	34%

Volgens de autonome ontwikkeling is er voor het minst kritische habitattype in het algemeen geen overschrijding meer. Voor het meest kritische habitattype overschrijdt de verwachte depositie 4 tot 9 maal de kritische depositie. In 2013 zal de gemiddelde depositie met ca. 34% zijn afgenomen. Gezien de beoogde kwaliteits- en kwantiteitsverbetering van de meeste habitats, zullen aanvullende inspanningen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen te halen.

5.3.2 LOONSE EN DRUNENSE DUINEN & LEEMKUILEN

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.13).

Tabel 5.13
Verwachte depositie op Natura 2000-gebied Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen bij autonome ontwikkeling in mol N/ha/jr.

	2005	2007	AO (inschatting)	Afname (2005-2007)	Afname (2005-AO)
Minimale depositie	2073	1992	1322	4%	36%
Maximale depositie	9345	4567	3387	51%	64%
Gemiddelde depositie	2375	2281	1543	4%	35%

Volgens de autonome ontwikkeling is er voor het minst kritische habitattype alleen nog rondom enkele bedrijven aan de rand van het gebied sprake van een overschrijding. Voor het meest kritische habitattype overschrijdt de depositie 3 tot (zeer lokaal) 8 maal de kritische depositie. In 2013 zal de gemiddelde depositie met ca. 35% zijn afgenomen. Gezien de beoogde kwaliteits- en kwantiteitsverbetering van een deel van de habitats, zullen aanvullende inspanningen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen te halen.

5.3.3 VLIJMENS VEN, MOERPUTTEN & BOSSCHE BROEK

Op basis van de uitgevoerde modelberekeningen gelden voor het gebied de volgende waarden voor de stikstofdepositie (zie Tabel 5.14).

Tabel 5.14
Verwachte depositie op Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek bij autonome ontwikkeling in mol N/ha/jr.

	2005	2007	AO (inschatting)	Afname (2005-2007)	Afname (2005-AO)
Minimale depositie	2283	2175	1483	5%	35%
Maximale depositie	6669	6053	3932	9%	41%
Gemiddelde depositie	2865	2721	1849	5%	35%

Volgens de autonome ontwikkeling wordt de minimale depositie voor het minst kritische habitattype ongeveer gelijk aan de kritische depositie. Voor het meest kritische habitattype overschrijdt de verwachte depositie 4 tot 10 maal de kritische depositie. In 2013 zal de depositie met ca. 35% zijn afgenomen. Gezien de beoogde kwaliteits- en kwantiteitsverbetering, zullen aanvullende inspanningen noodzakelijk zijn om de beoogde doelstellingen voor kranswierwateren en blauwgraslanden te halen

5.3.4 BIJDRAGE GEMEENTE BOXTEL

Tabel 5.15 geeft weer wat, door de AMvB-Huisvesting, de verwachte depositie is in de autonome situatie voor de Intensieve Veehouderij. Dit kan worden beschouwd als autonome ontwikkeling (vindt plaats zonder bestemmingsplan buitengebied) en is derhalve de referentie in het planMER.

Tabel 5.15
Bijdrage van de gemeente Boxtel aan de depositie op de gebieden bij autonome ontwikkeling (AMvB) in mol N/ha/jr.

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde	Achtergrond depositie	AO
Kampina & Oisterwijkse vennen	400	2448	47,53
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	410	2281	5,68
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	410	2721	6,65

5.4 ALTERNATIEVEN

In Tabel 5.16 is weergegeven wat de verwachte depositie zal zijn op de Natura 2000-gebieden per alternatief.

Tabel 5.16

Berekende gemiddelde waarden aan depositie op de gebieden per alternatief in mol N/ha/jr.

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde	Achtergronddepositie	Huidige situatie gemeente Boxtel	Bijdrage gemeente (referentie)	Alternatief: Groeialternatief 10% rundvee
Kampina & Oisterwijkse vennen	400	2448	49,26	47,53	49,09
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	410	2281	5,94	5,68	5,86
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	410	2721	6,91	6,65	6,85

Naast het "Groeialternatief 10% rundvee"" is specifiek beoordeeld wat de effecten zijn van een verplaatsingsinitiatief op Natura 2000. Tabel 5.17 geeft weer wat deze verplaatsing voor een verandering in depositie tot gevolg heeft.

Tabel 5.17

Berekende gemiddelde waarden aan depositie op de gebieden in de huidige en toekomstige situatie van de verplaatsing in mol N/ha/jr.

Natura 2000-gebied	Kritische depositiewaarde	Achtergronddepositie	Bijdrage gemeente (referentie)	Huidige situatie verplaatsing	Toekomstige situatie verplaatsing
Kampina & Oisterwijkse vennen	400	2448	47,53	0,25	0
Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen	410	2281	5,68	0	0
Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek	410	2721	6,65	0	0

Uit bovenstaande tabellen, waarvan de waarden die voor de verschillende alternatieven zijn verkregen met behulp van het OPS-pro model (in tegenstelling tot het Aagro-stacks model dat vaak wordt gebruikt) blijkt het volgende:

- De bijdrage aan stikstofdepositie van in de gemeente Boxtel op Natura 2000-gebieden in de omgeving is laag.
  De hoogste bijdrage is op Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen met 47,53 mol/ha/jr.
- De bijdrage van de gemeente Boxtel aan de depositie op Natura 2000-gebieden overstijgt in geen gevallen de kritische depositiewaarde van stikstofgevoelige habitattypen in de betreffende Natura 2000-gebieden.

- Door AMvB huisvesting en provinciaal beleid neemt de bijdrage aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van de gemeente Boxtel in de toekomst af. De referentiesituatie levert een lagere stikstofdepositie dan in de huidige situatie het geval is.
- Het "Groeialternatief 10% rundvee"leidt tot een lichte toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Gezien het stand still principe zoals gesteld in de Crisis- en herstelwet is dit niet toegestaan. De verwachting is dat de depositiebank via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkelingen. Dit kan resulteren is een gemeentelijke groei van rundvee. Deze groei van rundvee zal niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden.
- Het "Groeialternatief 10% rundvee" geeft wel een lagere depositie ten opzichte van de bijdrage aan depositie van de gemeente Boxtel in de huidige situatie.
- De verplaatsing leidt tot een positief effect in depositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie: de depositie op Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen daalt van 0,25 mol/ha/jr naar circa 0 mol/ha/jr.
- Op de Natura 2000-gebieden Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen en Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek was en blijft de stikstofdepositie als gevolg van de bedrijfsvoering van de verplaatser circa 0 mol/ha/jr. (Significant) negatieve effecten zijn daarmee uit te sluiten.

HOOFDSTUK 6 Conclusies en aanbevelingen

De ruimtelijke ingrepen hebben tot doel aan de uitbreidings- en behoudsopgave te voldoen die gesteld zijn in het kader van de aanwijzing als Natura 2000-gebieden. Ingrepen in deze gebieden zijn noodzakelijk om te voldoen aan de instandhoudings- en uitbreidingsopgaven.

Ondanks dat de depositie afkomstig van veehouderijen uit de gemeente Boxtel op de onderzochte Natura 2000-gebieden, onder de kritische depositiewaarden blijft, kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten. Dit dient per bedrijf individueel te worden getoetst.
Een oordeel hierover moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is. Hierbij moeten ook cumulatieve effecten onderzocht worden (Ministerie van LNV, 2006). Deze passende beoordeling voorziet hier niet in, gezien het globale karakter hiervan voor het totale buitengebied van Boxtel. Uitzondering hierop betreft de verplaatsing. De beoogde verplaatsing is wel apart beoordeeld.

Op basis van de berekeningen kan het volgende worden geconcludeerd:

- Door AMvB huisvesting en provinciaal beleid neemt de bijdrage aan stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden van de gemeente Boxtel in de toekomst af. De referentiesituatie levert een lagere stikstofdepositie dan in de huidige situatie het geval is.
- Het "Groeialternatief 10% rundvee" leidt tot een lichte toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie. Gezien het stand still principe zoals gesteld in de Crisis- en herstelwet is dit niet toegestaan. De verwachting is dat de depositiebank via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkelingen. Dit kan resulteren is een gemeentelijke groei van rundvee. Deze groei van rundvee zal niet leiden tot een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden.
- Het "Groeialternatief 10% rundvee" geeft wel een lagere waarde in stikstofdepositie ten opzichte van de bijdrage aan depositie van de gemeente Boxtel in de huidige situatie.
- De verplaatsing leidt tot een positief effect in depositie op Natura 2000-gebieden ten opzichte van de huidige situatie: de depositie op Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse vennen daalt van 0,25 mol/ha/jr naar circa 0 mol/ha/jr.
- Op de Natura 2000-gebieden Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen en Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek was en blijft de stikstofdepositie als gevolg van de bedrijfsvoering van de verplaatser circa 0 mol/ha/jr. (Significant) negatieve effecten zijn daarmee uit te sluiten.

Verwacht wordt dat er pas na het vaststellen van de beheerplannen van de Natura 2000-gebieden of na de totstandkoming van een nieuwe landelijke regeling (PAS) uitsluitsel is over de milieuruimte in relatie tot de Natura 2000-gebieden.

De in deze rapportage weergegeven beoordeling is gebaseerd op verleende vergunningen. Bij het verder uitwerken van het bestemmingsplan is het noodzakelijk de effecten te beoordelen op basis van de huidige, actuele situatie. Deze is lager dan de vergunde situatie doordat vergunningrechten niet (volledig) benut zijn.

HOOFDSTUK 7

Literatuurlijst

- Adviesgroep Huys, 2009. Meer dynamiek bij de uitvoering van nationale en Europese wetgeving. Perspectief van een programmatische aanpak. 19 juni 2009.
- Alterra, 2008. Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur.
- Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, A.H. Prins & C.C. Vos, 2007. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; Achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375.
- Commissie Trojan, 2008. Stikstof/ Ammoniak in relatie tot Natura 2000. Een verkenning van oplossingsrichtingen in opdracht van de Minister van LNV.
- Convenant Stikstof en Natura 2000, 2009. 's-Hertogenbosch
- De Vries, W., 2008. Verzuring: oorzaken, effecten, kritische belastingen en monitoring van de gevolgen van ingezet beleid. Wageningen, Alterra. Alterra-rapport 1699.
- Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2006. Ontwerpbesluit Kampina & Oisterwijkse vennen.
- Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ontwerpbesluit Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek.
- Directie Regionale Zaken van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Ontwerpbesluit Loonse en Drunense duinen & Leemkuilen.
- Dobben, H.I. van & A. van Hinsberg, 2008. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op de habitattypen en Natura 2000-gebieden. Alterra-rapport 1654. Alterra, Wageningen.
- Langan, S.J. & M. Hornung, 1992. An application and review of the critical load concept to the soils of northern England. Environmental Pollution 77: 205-210.
- Ministerie van LNV, 2005. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998.
- Ministerie van LNV, 2006. Natura 2000 doelendocument. Duidelijkheid bieden, richting geven en ruimte laten.
- Ministerie van LNV, 2008a. Handreiking beoordeling activiteiten die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden.
- Minister van LNV, 2008b. Brief aan de Tweede Kamer betreffende het Alterra-rapport over kritische depositiewaarden. 16 juni 2008.
- Minister van LNV, 2009a. Brief aan de Tweede Kamer betreffende vergunningverlening Natuurbeschermingswet 1998. 2 juni 2009.
- Minister van LNV, 2009b. Brief aan de Tweede Kamer betreffende Natura 2000. 30 juni 2009.
- Oorschot, G.M. van & De Bonte, A., 2008. Stikstofdepositie in 9 Natura 2000-gebieden. Document 9T4931/R00001/501350/BW/DenB. In opdracht van Provincie Noord-Brabant.
- Planbureau voor de Leefomgeving, 2008. Ammoniak in Nederland. PBL-publicatienummer 500125003.

- Steunpunt Natura 2000, 2009. Leidraad bepaling significantie. Nadere uitleg van het begrip 'significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet.
- Steunpunt Natura 2000, 2009. Leidraad bepaling significantie; Nadere uitleg van het begrip significante gevolgen' uit de Natuurbeschermingswet. Utrecht.

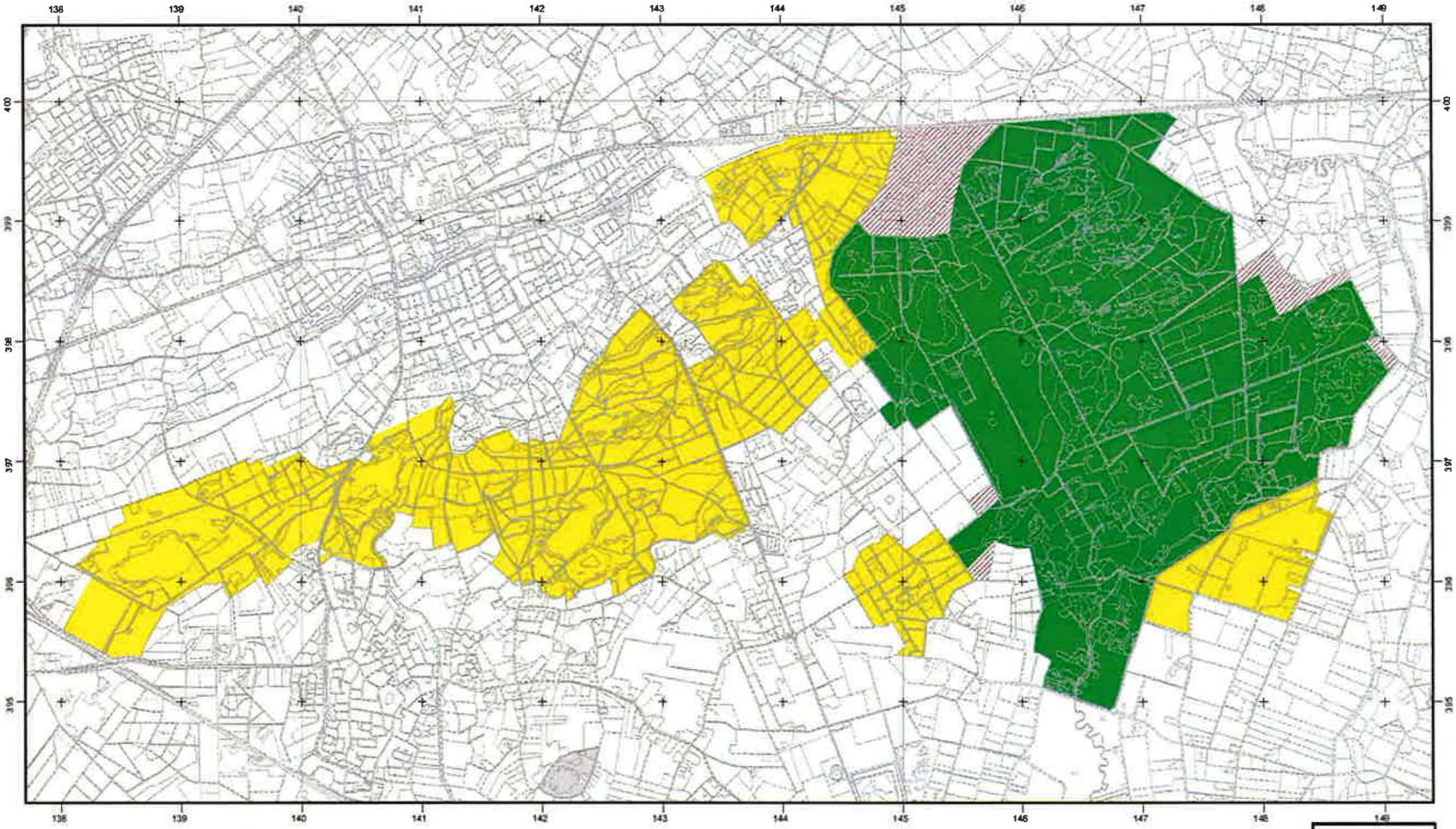
www.minlnv.nl

BIJLAGE 1 Kaart begrenzing Natura 2000-gebieden

A. Kampina en Oisterwijkse Vennen.
B. Loonse en Drunense Duinen en Leemkuilen.
C. Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek.

Bijlage A

133. Kampina en Oisterwijkse Vennen

landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Ministerie van LNV, Directie Natuur en Directie Regionale Zaken

Productie: Directie Kennis

Legenda

VR
HR
VR+HR
VR+BN
HR+BN
VR+HR+BN
VR eraf
VR erbij
ander natura2000-gebied

VR = Vogelrichtlijngebied
HR = Habitatrichtlijngebied
BN = beschermd natuurmonument

0 2000 Meters

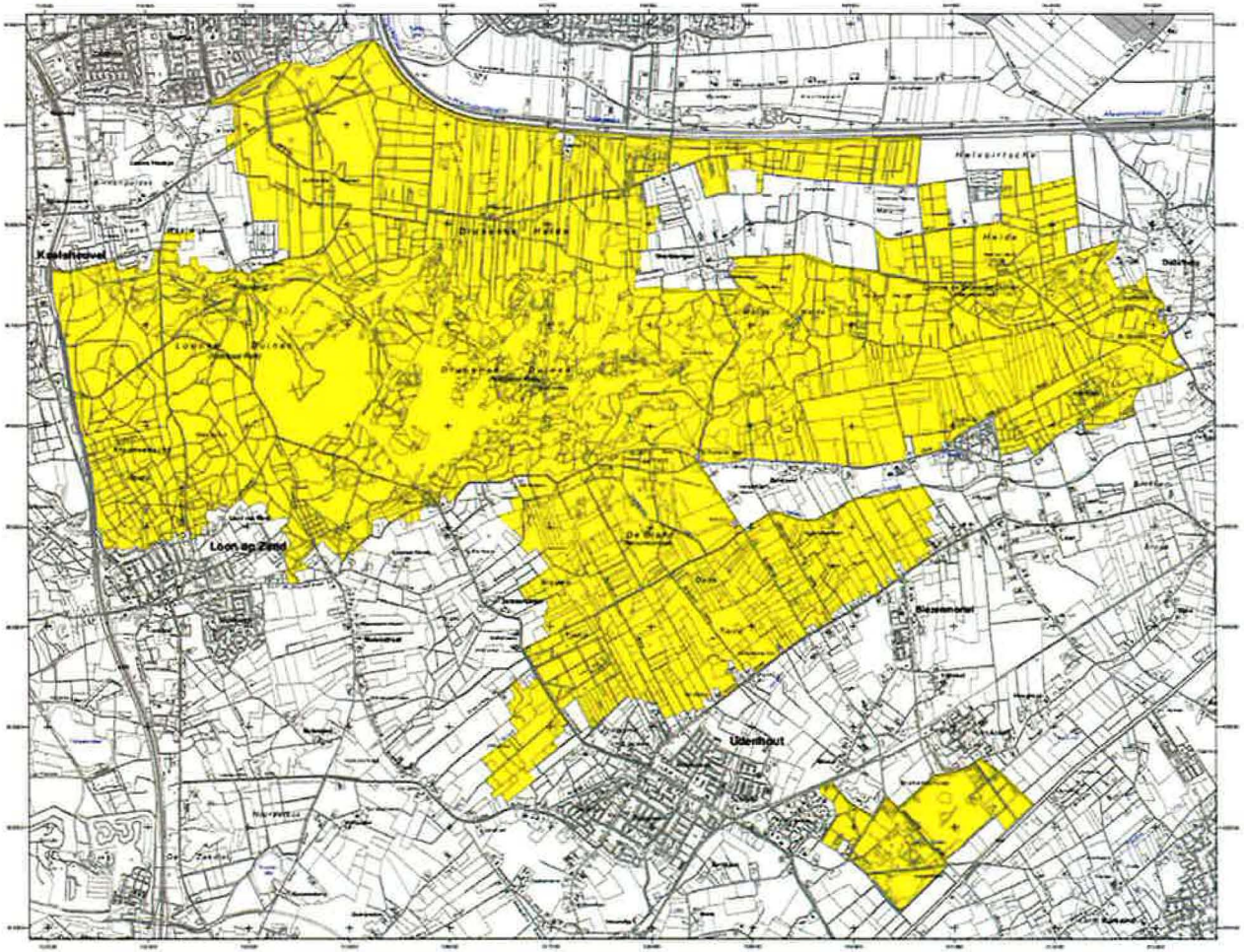
Datum kaart: 27-10-2006

Topografische ondergrond: Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2006

Natura2000-gebied #131

Loonse en Drunense Duinen en Leemkuilen

Habitatrichtlijngebied #42

Schaal 1 : 25 000

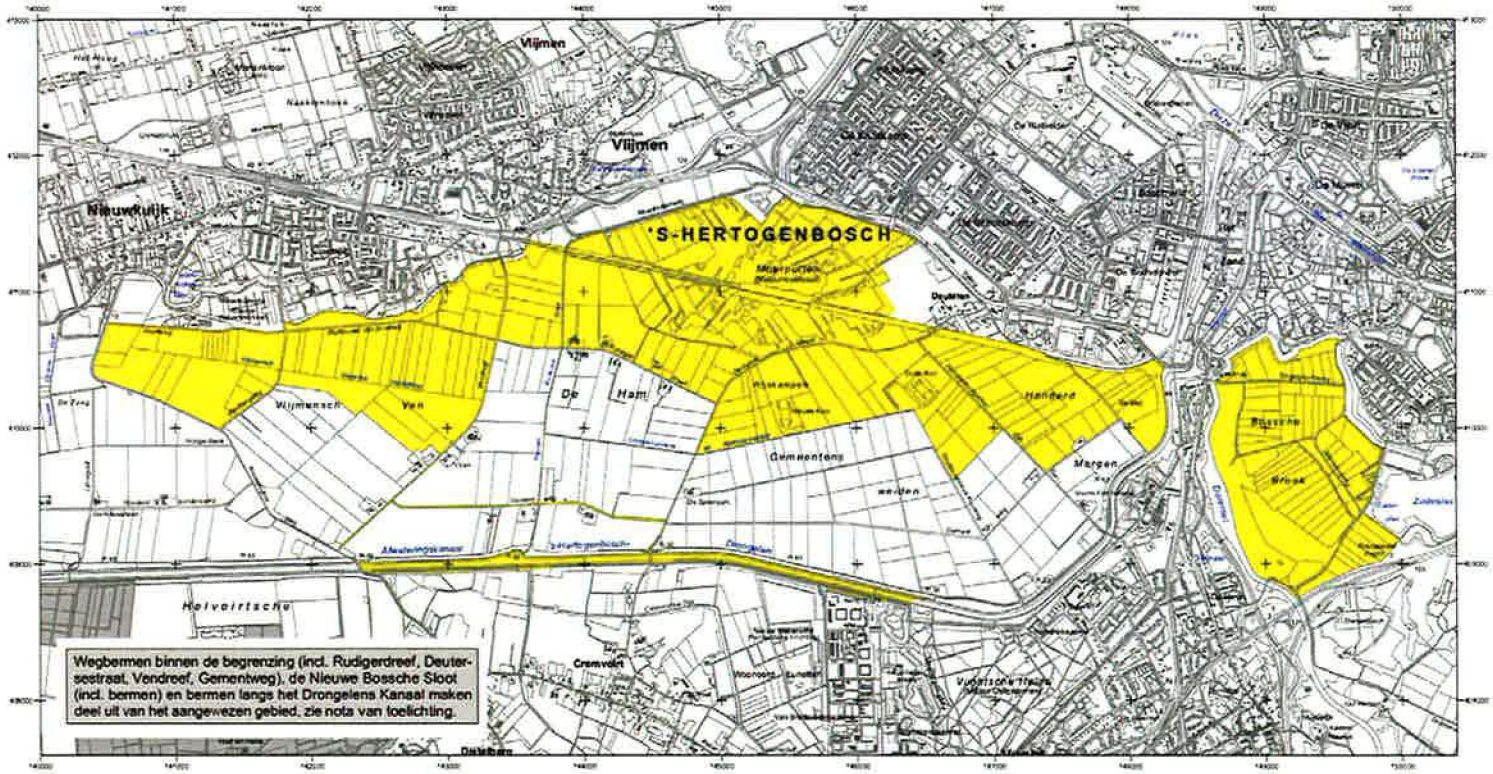
ONTWERPKAART

behorende bij het ontwerpbesluit
van het Natura2000-gebied
Loonse en Drunense Duinen en Leemkuilen

Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij expliciet wel bij de aanwijzing betrokken, zie verder nota van toelichting bij het besluit.

Natura2000-gebied #132
Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek

Habitatrichtlijngebied #65

Opdrachtgever

landbouw, natuur en voedselkwaliteit

Ministerie van LNV, Directie Natuur en Directie Regionale Zaken

Producie en cartografie:

ALTERRA WAGENINGEN UR

Topografische ondergrond:
© De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2006

Datum kaart: 9/21/2006 5:53 PM

Legenda

- HR (931 ha)
- Ander Natura2000-gebied (indicatief)

HR = Habitatrichtlijngebied

Schaal 1 : 25 000

0 250 500 1000 1500 2000 Meters

ONTWERPKAART
behorende bij het ontwerpbesluit
van het Natura2000-gebied
Vlijmens Ven, Moerputten en Bossche Broek

Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij expliciet wel bij de aanwijzing betrokken, zie verder nota van toelichting bij het besluit.

BIJLAGE 3 Trendmatige ontwikkeling veehouderij in Boxtel

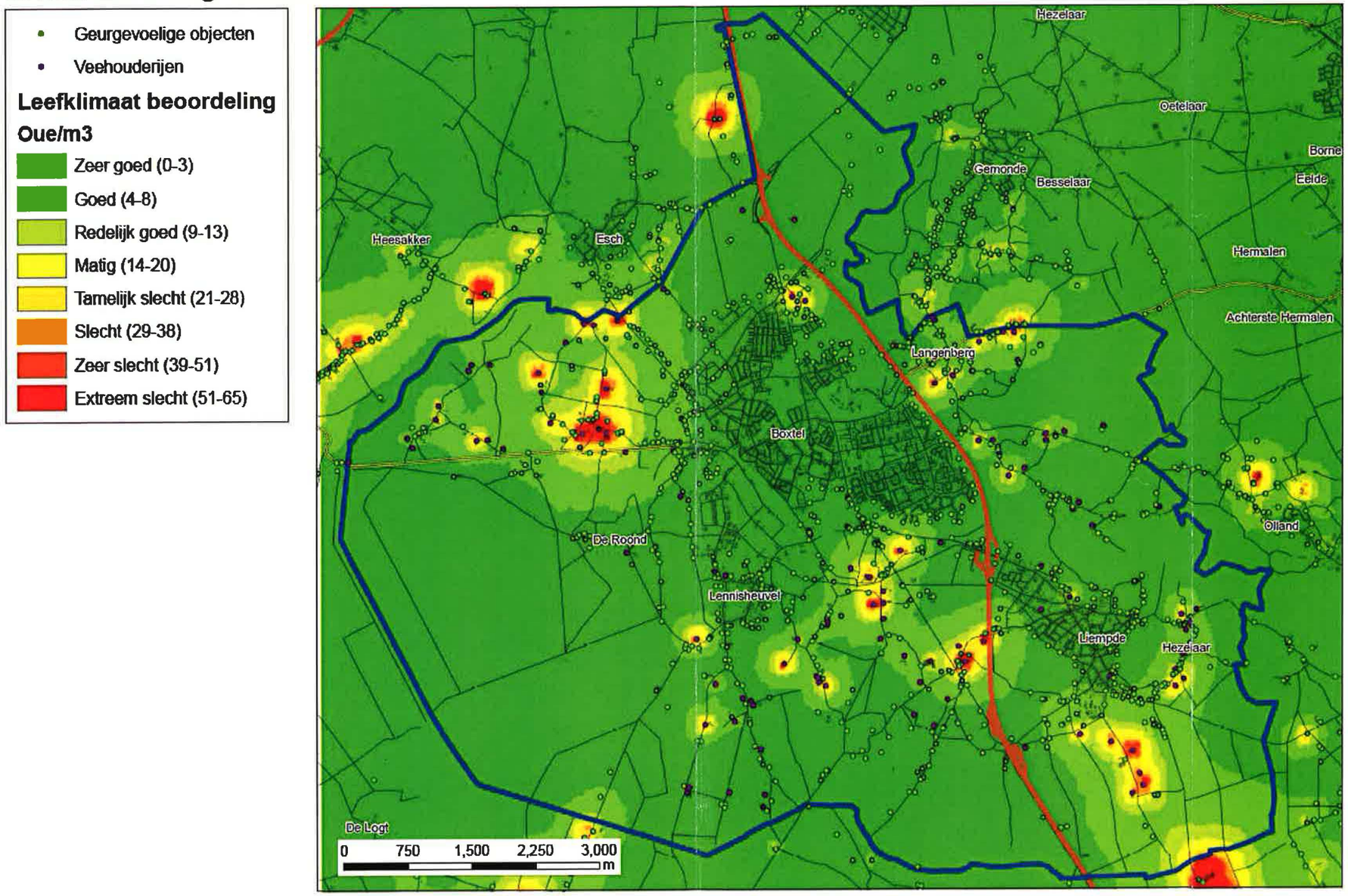
Jaartal	Melkvee	Vleeskalveren	Overig rundvleesvee	Varkens totaal	Biggen	Vleesvarkens	Fokvarkens	Kippen totaal	Vleeskuikens	Leghennen
2000	4917	3710	1419	81151	38750	24702	17699	300450	299800	650
2001	4963	3196	1425	83604	40297	27827	15480	283230	282800	430
2002	4737	2091	1295	76740	39378	21944	15418	262550	262000	550
2003	4521	2912	1009	71497	34929	21973	14595	189500	171100	18400
2004	4537	2924	934	73003	34466	23881	14656	203950	186000	17950
2005	4483	3579	1018	75610	36202	27845	11563	161850	140800	21050
2006	4426	2671	893	77835	35514	30972	11349	21550	-	21550
2007	4312	3838	984	81089	39940	29152	11997	38135	-	38135
2008	4555	3471	906	80801	38369	30385	12047	54285	-	54285
2009*	4638	2583	1341	82900	39327	30398	13175	62135	-	62135

- De cijfers van 2009 zijn voorlopig (Bron CBS Statline)

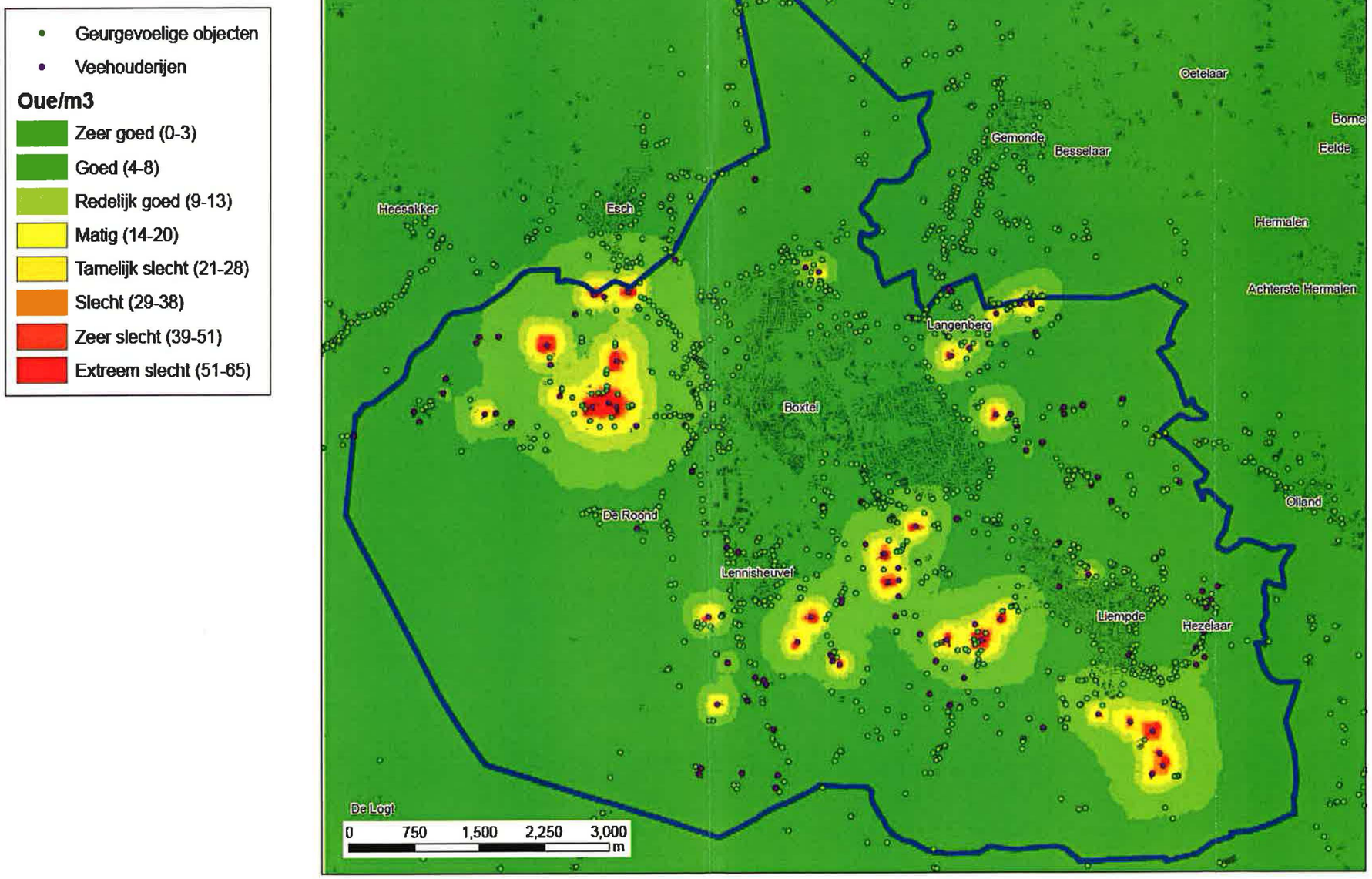
BIJLAGE 4 Kaarten geur

a. Huidige situatie
b. Referentiesituatie

Leefklimaat huidige situatie

Leefklimaat referentie situatie

BIJLAGE 5 Kaarten Ammoniakdepositie

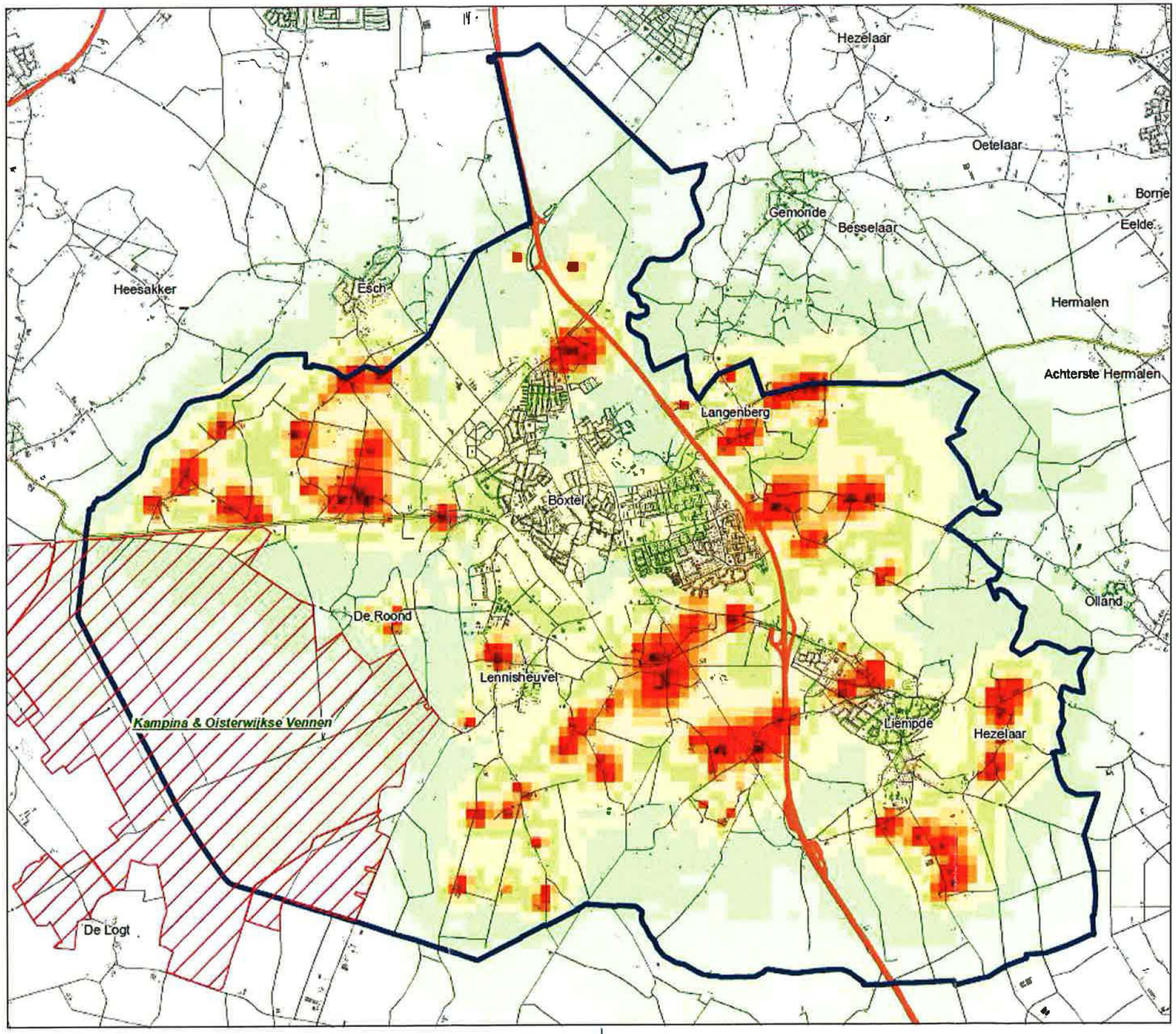
a. Huidige situatie
b. Referentiesituatie
c. Alternatief 10% groei rundvee

Legenda

Huidige situatie

NH3 depositie mol/ha/j

- 1 - 50
- 50 - 100
- 100 - 200
- 200 - 300
- 300 - 400
- 400 - 500
- 500 - 600
- 600 - 700
- 700 - 800
- 800 - 900
- 900 - 1,000
- 1,000 - 2,000
- 2,000 - 3,000
- 3,000 - 100,000
- Natura 2000 gebieden

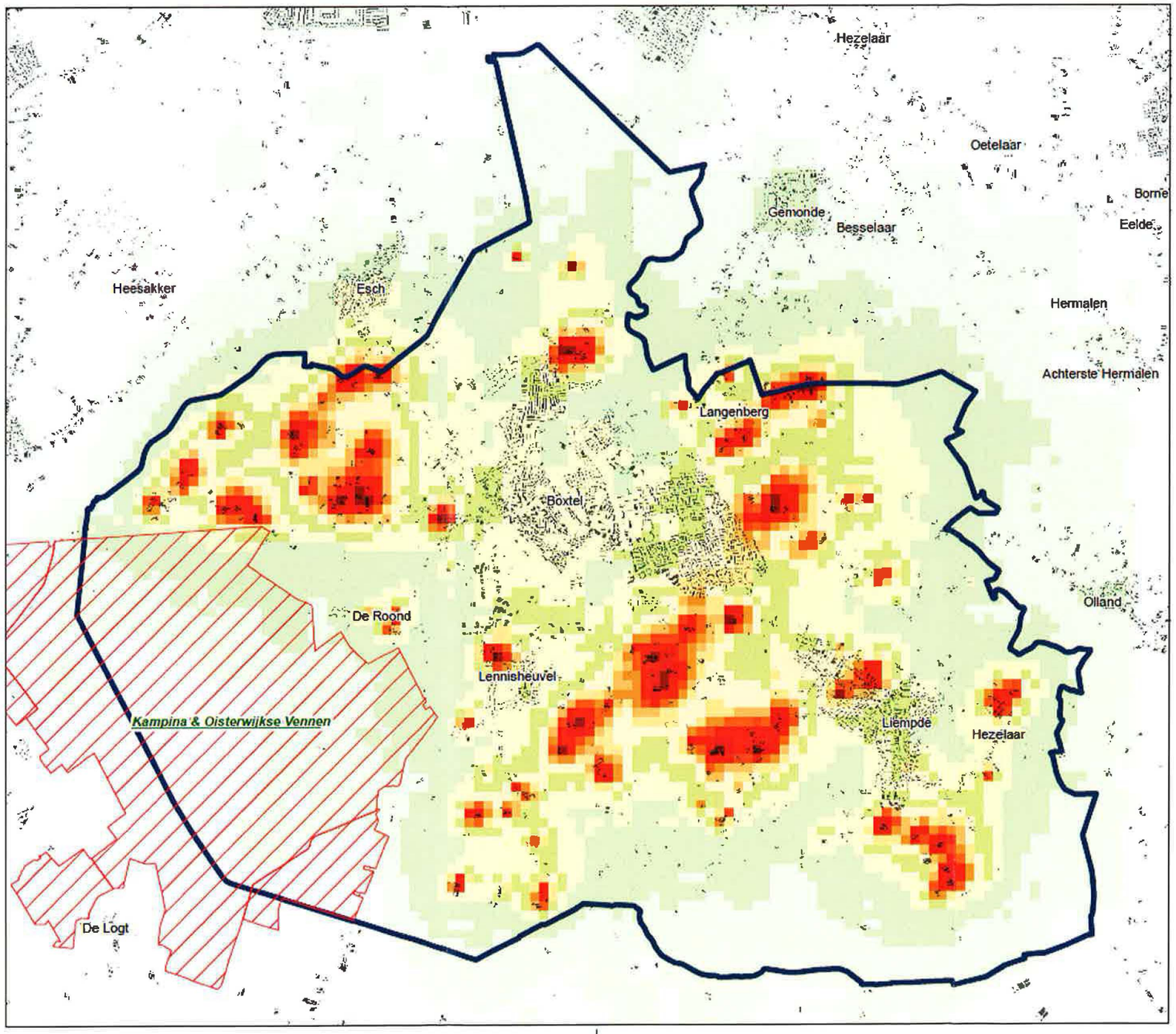
Legenda

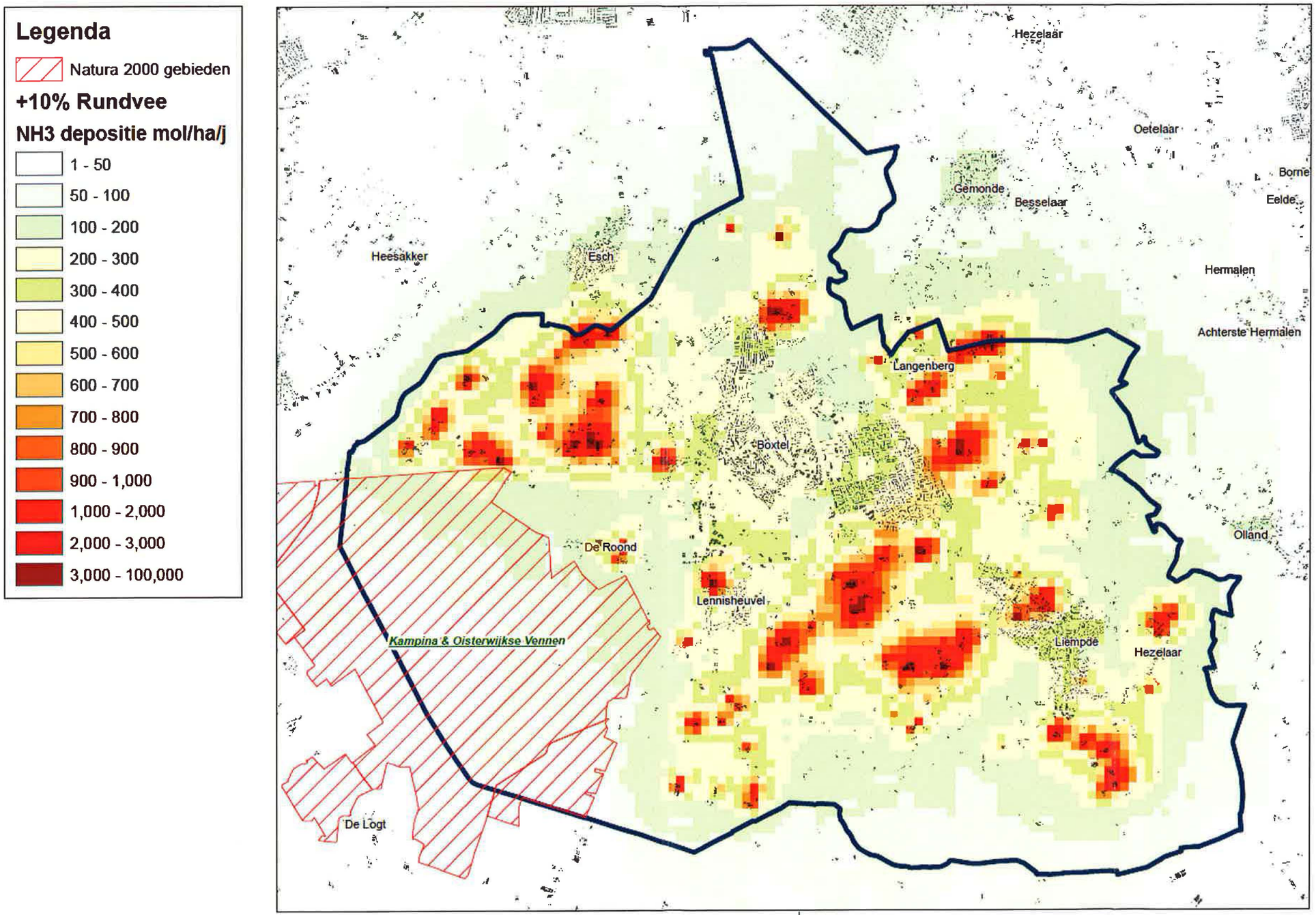
Natura 2000 gebieden

Referentie situatie

NH3 depositie mol/ha/j

- 1 - 50
- 50 - 100
- 100 - 200
- 200 - 300
- 300 - 400
- 400 - 500
- 500 - 600
- 600 - 700
- 700 - 800
- 800 - 900
- 900 - 1,000
- 1,000 - 2,000
- 2,000 - 3,000
- 3,000 - 100,000

Legenda
Natura 2000 gebieden
+10% Rundvee
NH3 depositie mol/ha/j
1 - 50
50 - 100
100 - 200
200 - 300
300 - 400
400 - 500
500 - 600
600 - 700
700 - 800
800 - 900
900 - 1,000
1,000 - 2,000
2,000 - 3,000
3,000 - 100,000
Hezelaar
Oetelaar
Borne
Eelde
Gemonde
Besselaar
Heesakker
Esch
Hermalen
Achterste Hermalen
Langenberg
Boxtel
Olland
De Roond
Lennisheuvel
Liempde
Hezelaar
Kampina & Oisterwijkse Vennen
De Logt

BIJLAGE 6 Achtergrondinformatie gezondheid

Biologische agentia

Er zijn vele studies gedaan naar de gezondheidseffecten van werknemers van de intensieve veehouderij. Onder werknemers wordt vooral een hoge prevalentie van luchtwegklachten gevonden waaronder hoesten, slijm opgeven, kortademigheid en benauwdheid. Daarnaast heeft een deel van de werknemers systematische klachten zoals rillingen, transpireren, koorts en gewrichtspijnen. Allergie voor allergenen buiten de werksituatie, zoals graspollen (hooikoorts), huisstofmijt en huisdieren (katten en honden) komt echter juist minder voor bij agrariërs en hun kinderen. Als oorzaak van de werkgerelateerde klachten komt uit de literatuur voornamelijk de blootstelling aan endotoxinen naar voren. Het is mogelijk dat ook andere agentia afkomstig van micro-organismen samen met endotoxine deze effecten veroorzaken. Een veehouderij emitteert stoffen naar de omgeving afhankelijk van onder andere staltype, bedrijfsvoering en aantal en type dieren. De bijdrage van deze emissies aan de concentraties op leefniveau lijkt gering en leidt in elk geval niet tot overschrijding van normen of gezondheidkundige advieswaarden. De blootstelling van omwonenden van de intensieve veehouderij aan diverse stoffen is een ordegrootte 100-1000 lager dan van werknemers. Dit is één van de redenen waardoor uit de bij werknemers gevonden effecten niet direct conclusies kunnen worden getrokken aangaande het risico voor omwonenden. Verder is de concentratie endotoxine in huisstof verhoogd in woningen van agrariërs, maar niet in andere plattelandswoningen. Deze gegevens ondersteunen de conclusie dat blootstelling van omwonenden (niet-agrariërs) naar alle waarschijnlijkheid laag is en alleen in de directe nabijheid van agrarische activiteit is terug te vinden. Het is onduidelijk of de licht verhoogde concentraties rond agrarische bedrijven kunnen leiden tot effecten op de gezondheid.

Een ander virus dat verband houdt met de intensieve veehouderij, is het influenzavirus (griep), maar dit komt zelden voor. Infectie met het influenzavirus kan leiden tot acute klachten van de luchtwegen. Door praten, hoesten of niezen wordt het virus verspreid. Mensen kunnen besmet raken met varkensinfluenzavirus door beroepsmatig in contact te komen met varkens. Verder kunnen mensen geïnfecteerd raken met influenzavirussen door direct contact met geïnfecteerd pluimvee.
Salmonella bij de mens is een belangrijke verwekker van voedselgerelateerde darminfecties bij de mens. Dieren zijn vaak de drager van de Salmonella bacterie zonder er zelf ziek van te worden; door mest besmetten zij elkaar. Door controle programma's is het aantal besmettingen in de pluimveesector afgenomen, onder rundvee en varkens echter niet. Infecties bij de mens treden op door eten van besmet vlees en eieren of producten, die door vlees of eieren zijn besmet.

Ten slotte is toxoplasmose één van de meest voorkomende parasitaire infectieziekten. Mensen kunnen besmet raken door contact met besmette eitjes, besmette aarde (die via katten uitgescheiden worden, welke het weer van muizen hebben of varkens en kippen die tussengastheren zijn) of door het eten van met eitjes besmette groente op het eten van niet (goed) doorbakken vlees. Mensen kunnen het niet overdragen op andere mensen en de meeste infecties verlopen zonder verschijnselen.

Onder omwonenden van intensieve veehouderijen is minder onderzoek gedaan dan onder werknemers. Uit het beschikbare onderzoek blijkt dat omwonenden vaak meer symptomen rapporteren dan vergelijkingsgroepen. Het gaat vooral om klachten van de luchtwegen en verminderde kwaliteit van leven. Het is duidelijk dat rondom intensieve veehouderij vaak geurhinder optreedt. Omdat blootstellingschattingen in vrijwel alle studies ontbreken, is op grond van de beschikbare gegevens geen relatie te leggen tussen blootstelling aan specifieke componenten uit de intensieve veehouderij en de gezondheidsklachten.
Verspreidingsberekeningen en/of blootstellingsmetingen kunnen meer inzicht geven in de verspreiding van stoffen vanuit de grote intensieve veehouderijen (megastallen).
Voor bedrijven van een dergelijke omvang zijn namelijk nog helemaal geen gegevens beschikbaar. Daar is wel behoefte aan, zeker gezien het grote aantal vragen dat de schaalvergroting oproept.

Op het gebied van bacteriën is vooral MRSA een probleem. Ca. 40 % van Nederlandse slachtvarkens is drager van MRSA. Van deze bacterie worden mensen in de algemene bevolking gewoonlijk niet ziek. Een risico ontstaat wanneer deze bacterie wordt geïntroduceerd in ziekenhuizen of verpleeghuizen. Patiënten met een MRSA-besmetting zijn moeilijker met antibiotica te behandelen, en vooral bij mensen met verminderde weerstand vormt dit een gezondheidsrisico. In de algemene bevolking is minder dan 0,1 % drager van de bacterie. Op grond van de huidige inzichten wordt de kans dat de bacterie via het milieu wordt overgedragen aan omwonenden gering geacht omdat in de buitenlucht een sterke verdunning plaatsvindt.
Met name antibioticumresisistentie is een probleem. In de afgelopen tien jaar is de antibioticum resistentie met 50% toegenomen. De verspreiding van resistente micro-organismen wordt vergemakkelijkt door een hoge dichtheid van dieren met nauw contact al dan niet in combinatie met slechte hygiënische omstandigheden.

Voor de meeste micro-organismen is de insleep via introductie van nieuwe dieren een van de belangrijkste factoren. Wanneer bedrijven dichter op elkaar zitten, is dit meer mogelijk maar doordat het weer dichter op elkaar zit, ook weer sneller beheersbaar. In een gesloten bedrijf komt die minder voor omdat dit bedrijf (vrijwel) alle schakels van de keten integreert. Vermindering van het risico bij open bedrijven kan wel door middel van desinfectie, tussentijdse reiniging en leegstand. Schaalvergroting maakt het integreren van een deel of de gehele productieketen op één bedrijf mogelijk. De introductie van micro-organismen kan hierdoor gereduceerd worden. Verder kan er in een nieuwe stal gebruik worden gemaakt van de nieuwste technologieën zoals luchtwassers.

In de naaste omgeving van nieuwe bedrijven nemen milieuhinder door geur en fijn stof en ammoniakdepositie wel toe maar de voordelen zullen per saldo opwegen tegen de nadelen, mits de dierenaantallen gereguleerd blijven door beleid en oude stallen worden gesloopt.

Een megabedrijf dient te voldoen aan de laatste stand der techniek (nieuwste voorzieningen /innovatieve technieken) dus het toepassen van luchtwassers en in het stalontwerp risico's voor introductie en verspreiding van micro-organismen mee te nemen. Verder dient personeel goed geschoold te zijn zodat ziektes snel worden ontdekt en dient het antibioticumgebruik af te nemen en personeel op varkens- en pluimveebedrijven worden geadviseerd gevaccineerd te worden tegen influenza.

Daarnaast dient zoveel mogelijk een gesloten bedrijfsvoering plaats te vinden, bedrijven op tenminste 1-2 km van elkaar verwijderd zijn en te voorkomen dat varkens en kippen op 1 bedrijf worden gecombineerd.

Literatuur:

- RIVM-report 50029001/2005 Trends in the environmental burden of disease in the Netherlands 1980-2020. AB Knol, BAM Staatsen.
- GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk Centrum Medische Milieukunde. 8-12-2005.
- GGD-Richtlijn Geurhinder. GGD Nederland. 2002.
- Gezondheidseffectscreening Stad& Milieu 2006: Handboek voor een gezonde inrichting van de woonomgeving. GGD Nederland. Oktober 2006.
- RIVM briefrapport 60930006/2008. Intensieve Veehouderij en gezondheid: overzicht van kennis over werknemers en omwonenden. RIVM, Universiteit Utrecht en Institute for Risk Assessment Studies. Nationale MAC-lijst 2007". Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Sdu Uitgevers:2007.
- RIVM briefrapport 2151011002. Volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven in Nederland: zoönosen en antibioticumresistentie.

BIJLAGE 7 Verklarende woordenlijst

Alternatief	De mogelijke oplossingen om de doelstellingen te bereiken.
Archeologie	Wetenschap die een bepaalde cultuur of samenlevingsvorm in een bepaalde periode in het verleden tracht te doorgronden via bodemvondsten en andere (stoffelijke) overblijfselen.
Archeologische verwachtingswaarde	Dit zijn gebieden met potentiële archeologische waarden (op basis van archeologische verwachtingskaart).
Autonome ontwikkeling	De ontwikkeling van het milieu en andere factoren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid.
Bevoegd Gezag	De overheidsinstantie die bevoegd is (het m.e.r.-plichtige) besluit te nemen (en die de m.e.r.-procedure organiseert).
Commissie voor de m.e.r. / Cmer	Onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag adviseert over richtlijnen voor de inhoud van het MER en de beoordeling van de kwaliteit van het MER.
Ecologische verbindingszone (EVZ)	Groenzones die een netwerk vormen ter bevordering van de migratie van bepaalde doelsoorten.
EHS	Ecologische hoofdstructuur (EHS) is een stelsel van natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindende zones in Nederland om de duurzaamheid van ecologische waarden te versterken zoals dat is vastgelegd in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR, kabinetsstandpunt 1993) en later in de Nota Ruimte.
Initiatiefnemer	De rechtspersoon die (de m.e.r.-plichtige activiteit) wil ondernemen.
m.e.r.	Milieueffectrapportage, de procedure.
MER	Milieueffectrapport, het document.
Referentiesituatie	De situatie in het plangebied wanneer enkel de autonome ontwikkelingen en niet de voorgenomen activiteit plaatsvindt. Ten opzichte van deze situatie worden de effecten van de activiteit beoordeeld (ook wel nulalternatief).
Studiegebied	Gebied waarbinnen relevante effecten op kunnen treden veroorzaakt door de ingreep.

BIJLAGE 8 Achtergrondinformatie kaarten

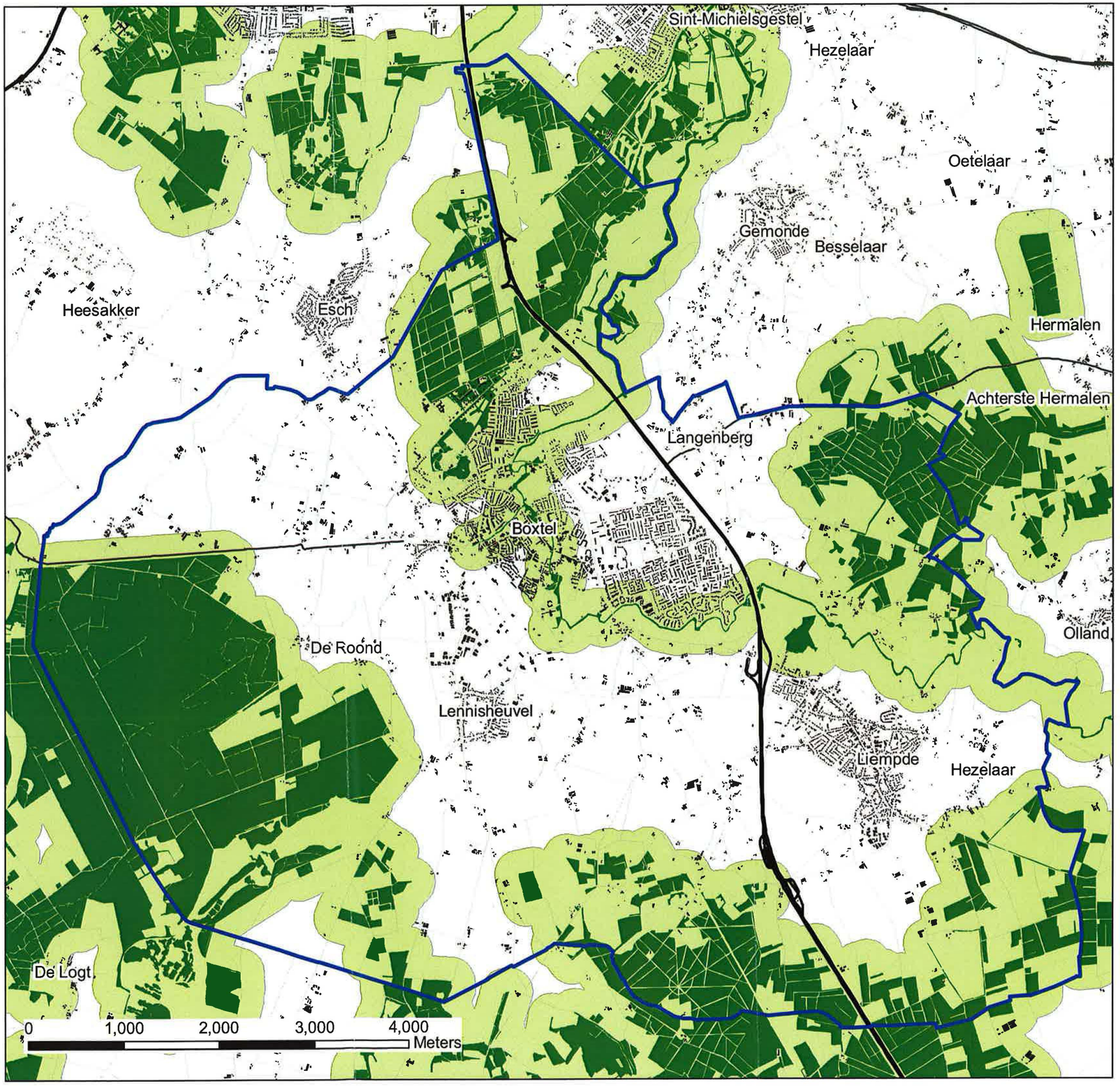
a. Wav gebieden
b. Geurcontouren huidige situatie
c. Indicatieve milieugebruiksruimte geurhinder
d. Aantal overschrijdingsdagen
e. Achtergrond concentratie fijn stof
f. Typen en omvang veehouderijbedrijven
g. Classificatie van IV-bedrijven t.b.v. referentiesituatie
h. Verwevingsgebieden
i. Cultuurhistorische en archeologische waardenkaart
j. Beschermingszones natuur en water
k. Ammoniakdepositie verplaatser oude situatie
l. Ammoniakdepositie verplaatser nieuwe situatie

Gemeentegrens

Wet Ammoniak en Veehouderij:

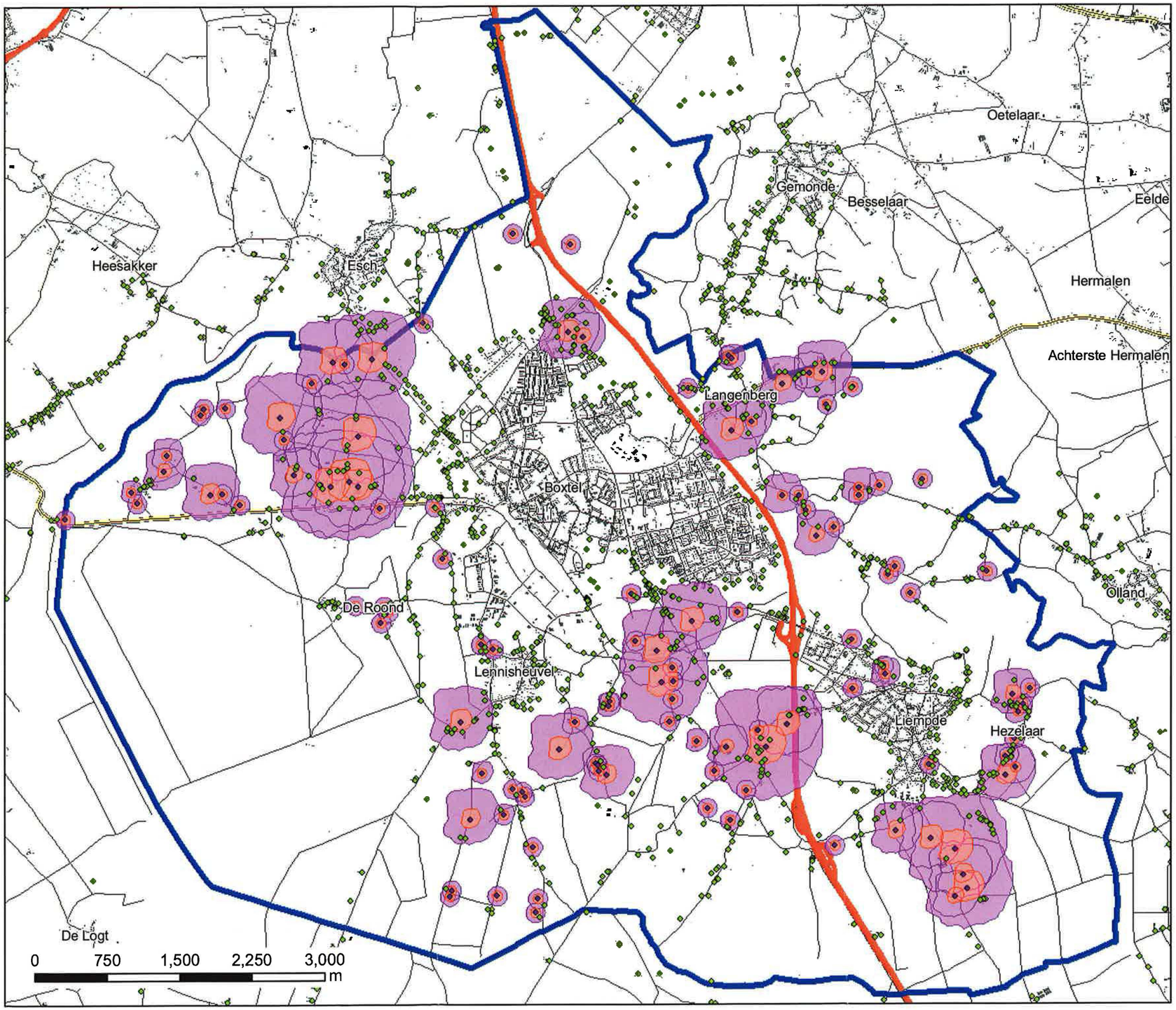
Zeer kwetsbare gebieden

250 meter zone

Indicatieve geurcontouren huidige situatie

- Veehouderijen
- Geur gevoelige objecten
- Contour 14 OUe/m3
- Contour 3 OUe/m3

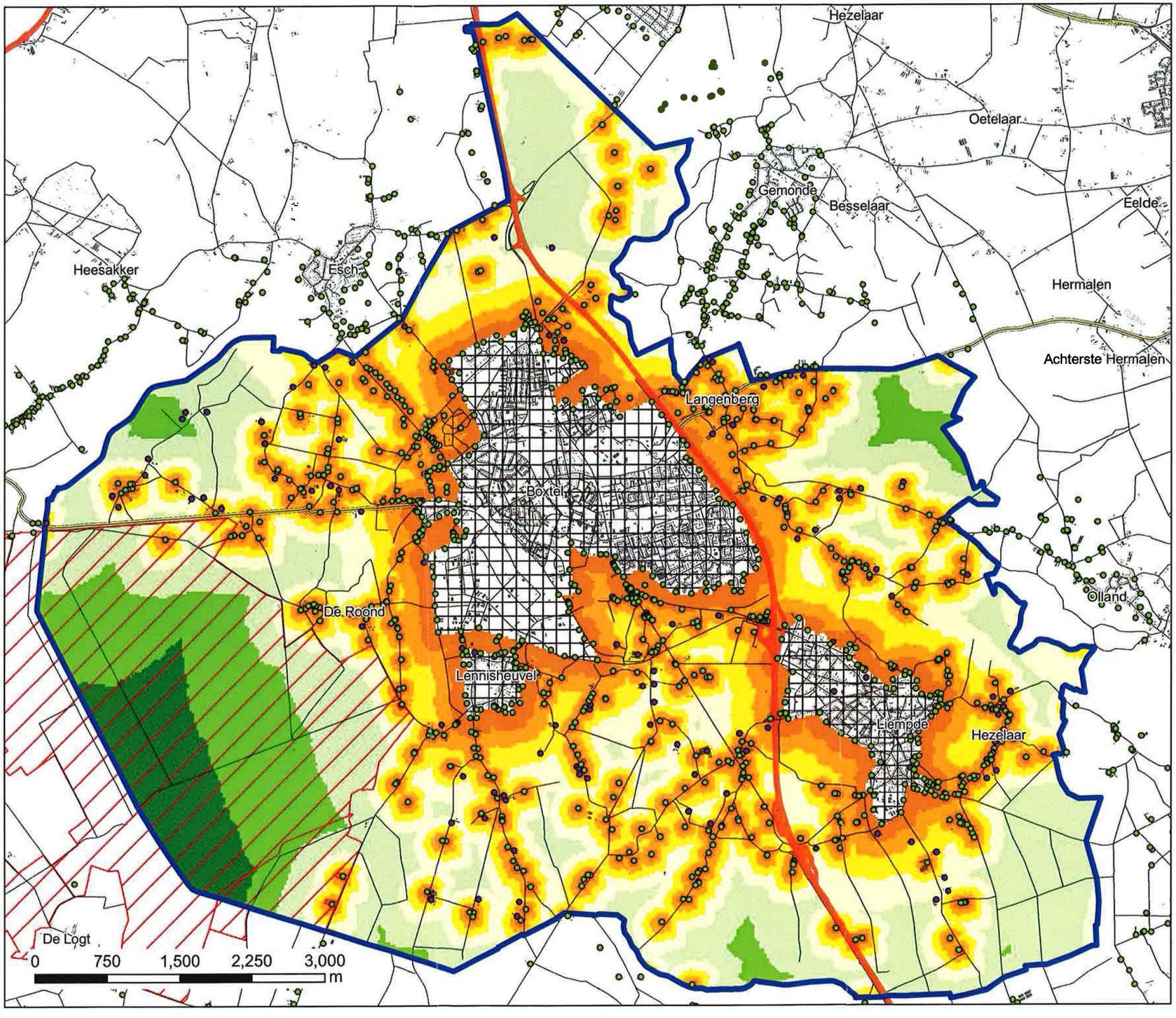
Indicatieve milieu gebruiksruimte

- Geurgevoelige objecten
- Veehouderijen
- Natura 2000 gebieden
- bebouwde kom - geen ruimte

Indicatieve milieuruimte

In OUe/s

- 0 - 10000
- 10000 - 25000
- 25000 - 50000
- 50000 - 100000
- 100000 - 250000
- 250000 - 500000
- 500000 - 1000000000

Achtergrond overschrijdingsdagen

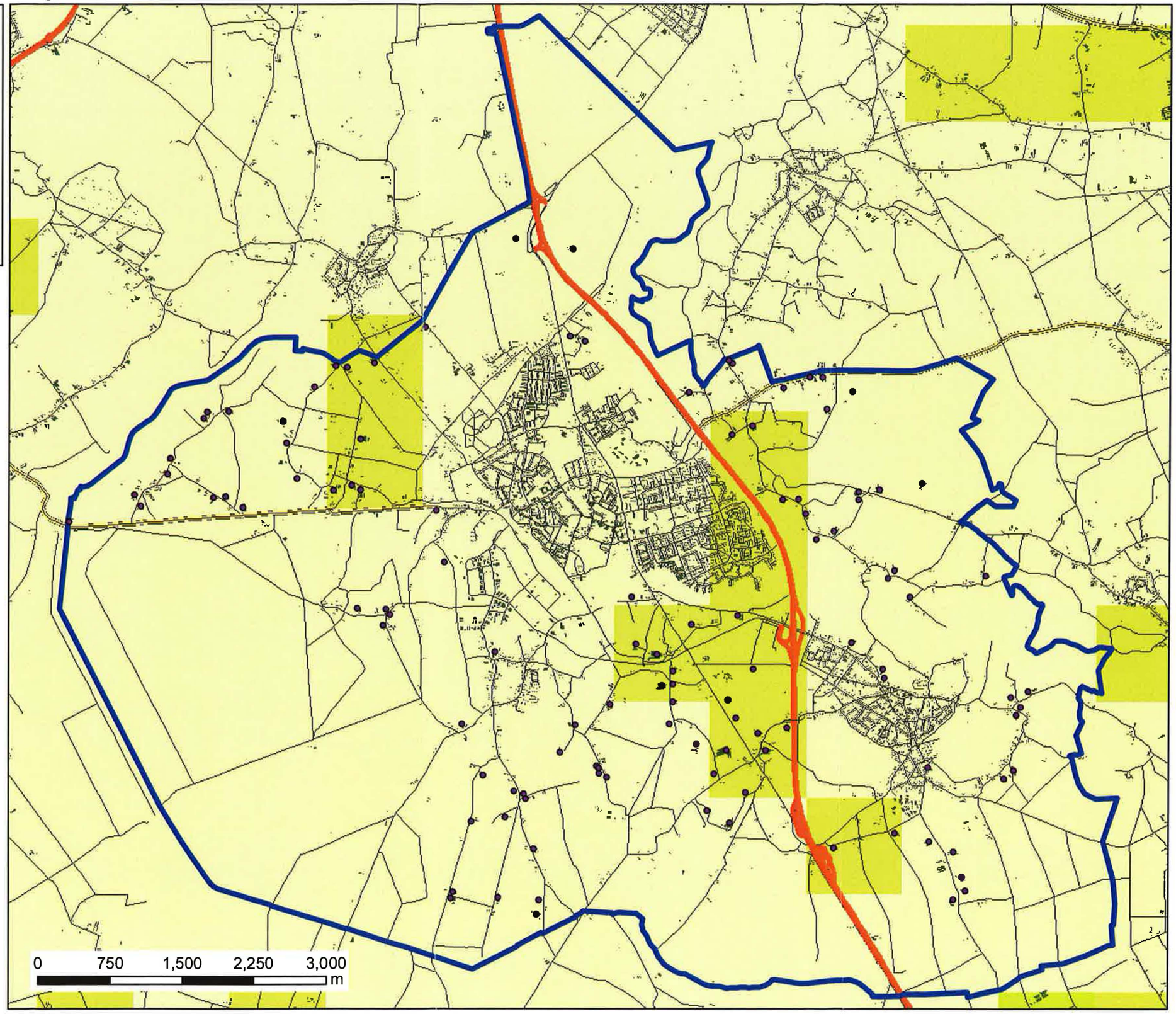
- Veehouderijen

Achtergrond overschrijdingsdagen

in dagen per jaar

- 0 - 10
- 10 - 15
- 15 - 20
- 20 - 25
- >25

oor zeezout gecorrigeerde waarden,
prognose 2010, bron Isl3a

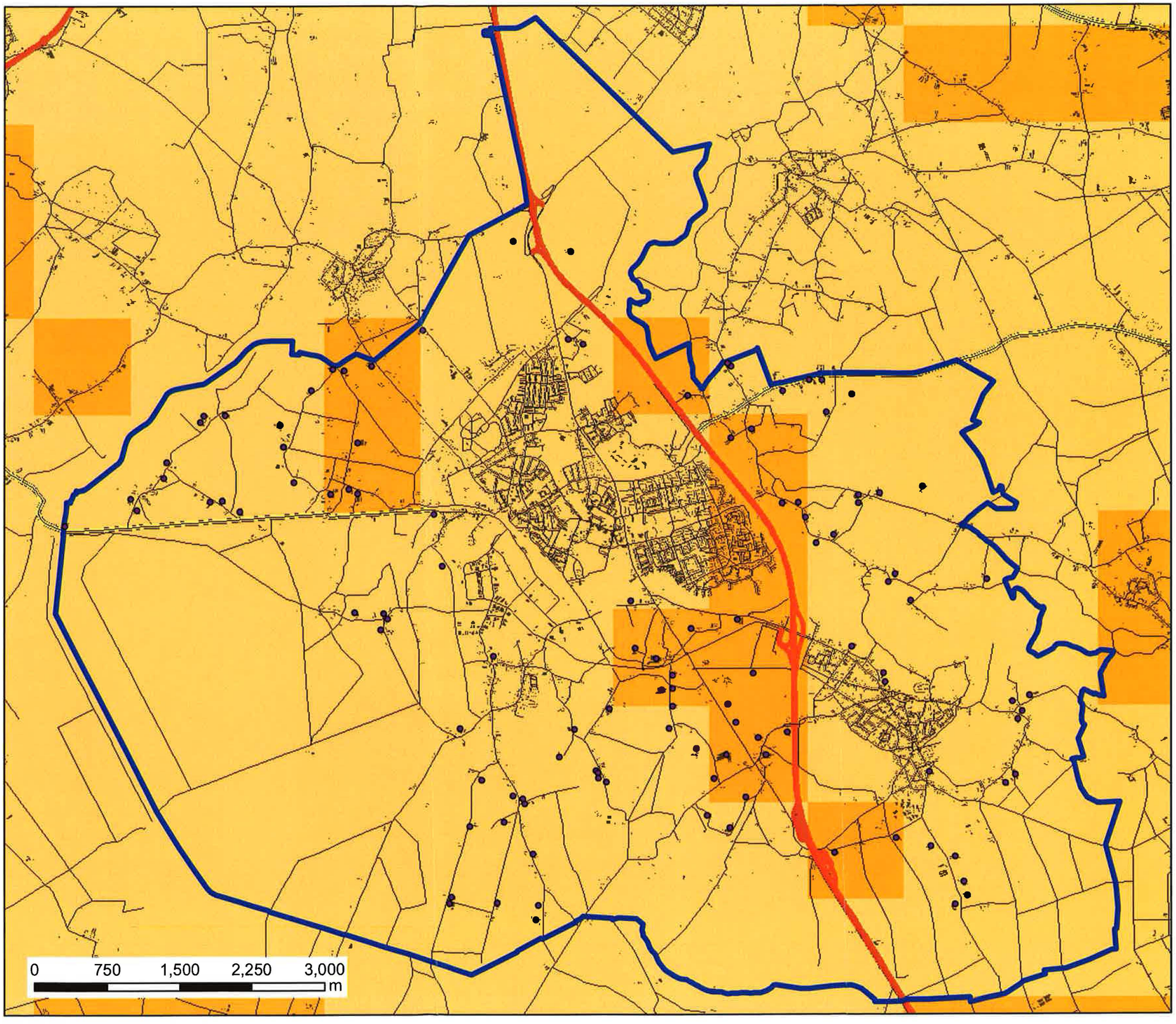
Achtergrond concentratie

- Veehouderijen

Achtergrondconcentratie fijn stof
in µg/m³

- 10 - 20
- 20 - 22.5
- 22.5 - 25
- 25 - 30

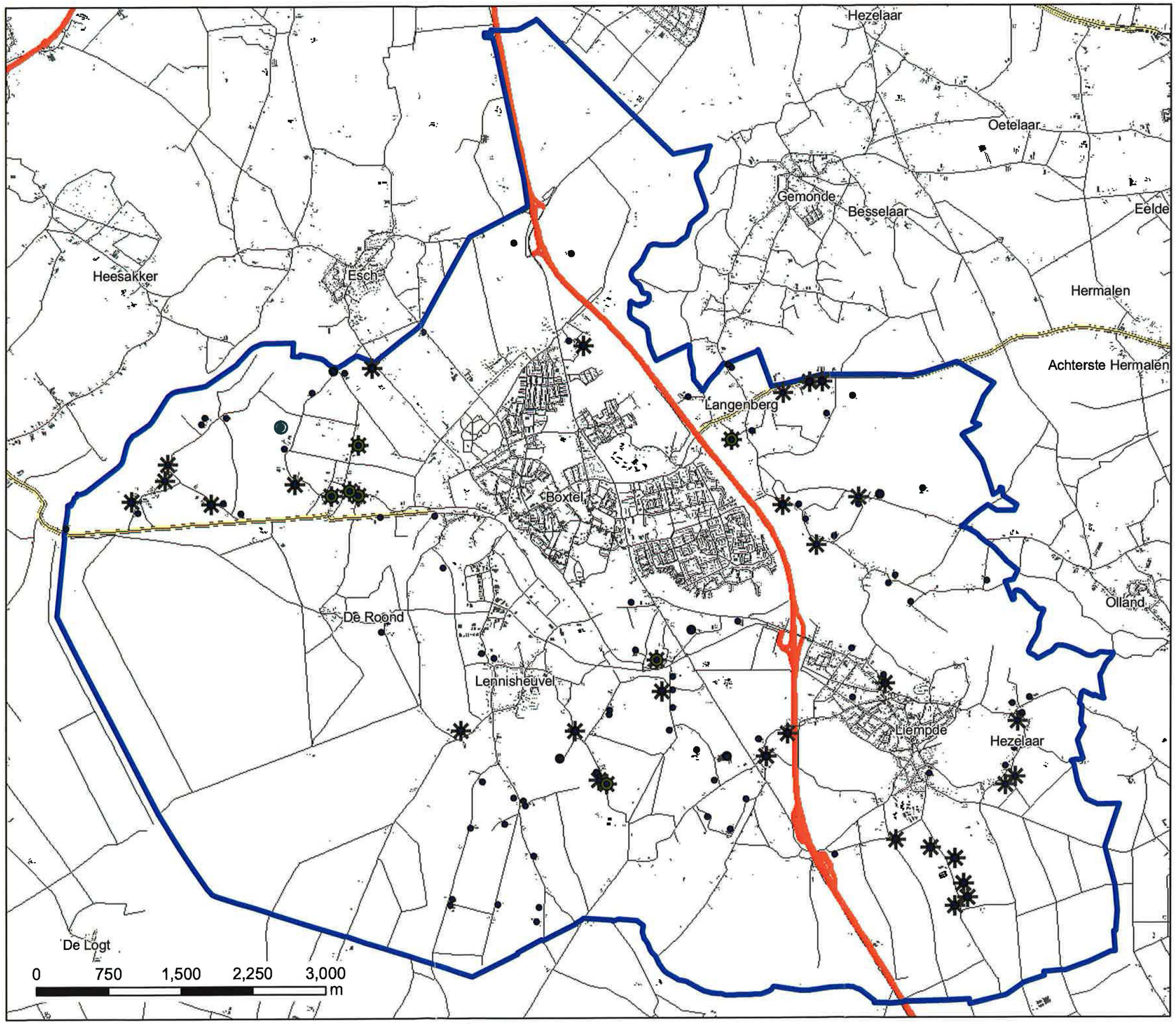
oor zeezout gecorrigeerde waarden,
prognose 2010, bron Isl3a

Veehouderijen

- rundvee
- varkens
- pluimvee
- gemengd
- paarden
- schapen

- < 70 Nge
- 70 - 200 Nge
- >= 200 Nge
- Intensief en > 70 NGe

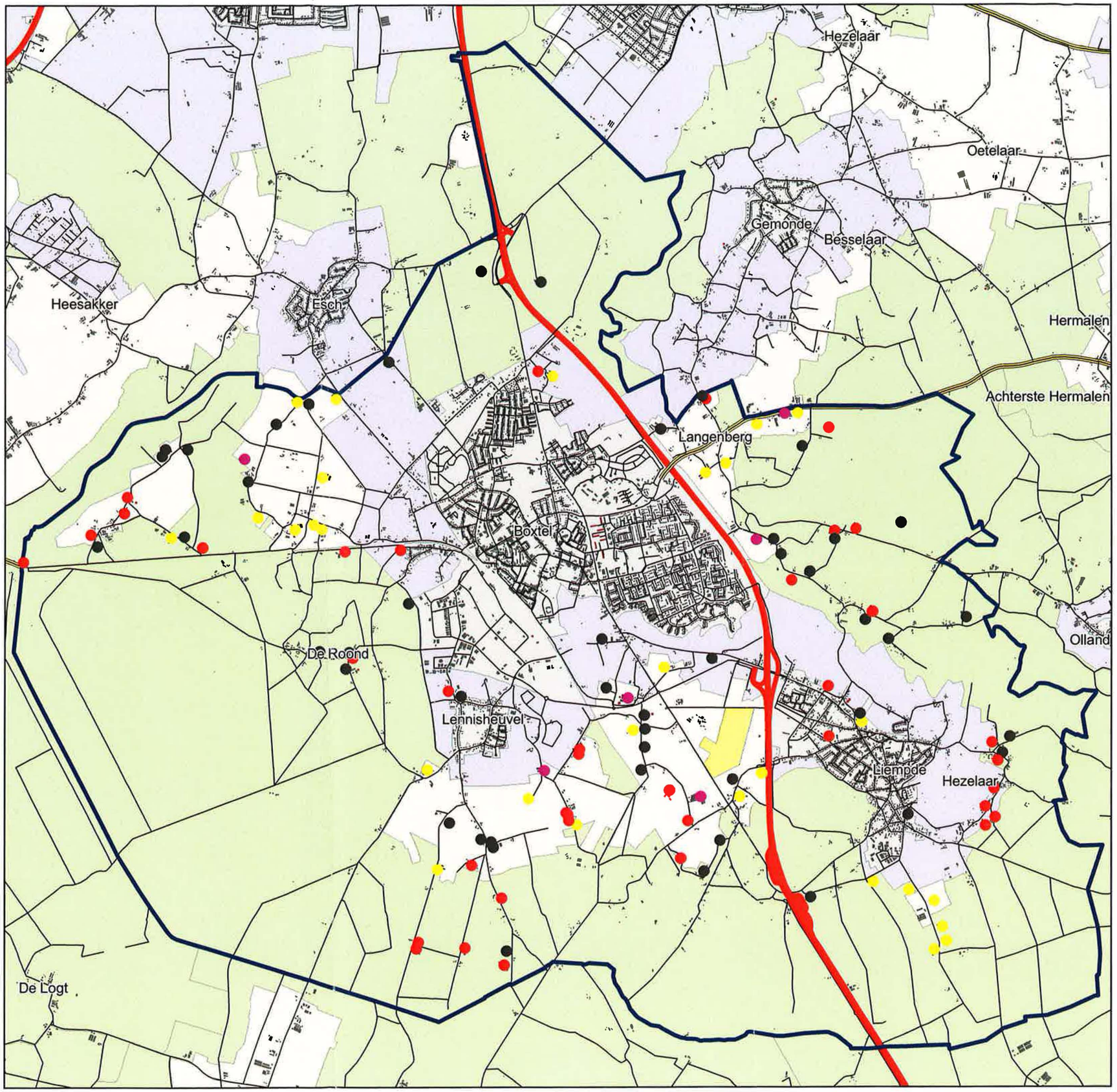

Legenda

- Stoppers
- Blijvers
- Groeiers
- Grondgebonden veehouderij zonder IV
- Gemeentegrens

Integrale zonering

- Extensiveringsgebied - Natuur
- Extensiveringsgebied - Overig
- Landbouwontwikkelingsgebied - Primair
- Stedelijk gebied (geen integrale zonering)
- Verwevingsgebied

ARCADIS
Infrastructuur · Water · Milieu · Gebouwen

PlanMER Buitengebied
Overzichtskaart

A65
A65
A2
A2
A2
N617
N622
N618
N637
N624
A58
Luissel
Nergena / Tongeren
Langenberg
Kinderbos / Oorsprong
Hamsestraat

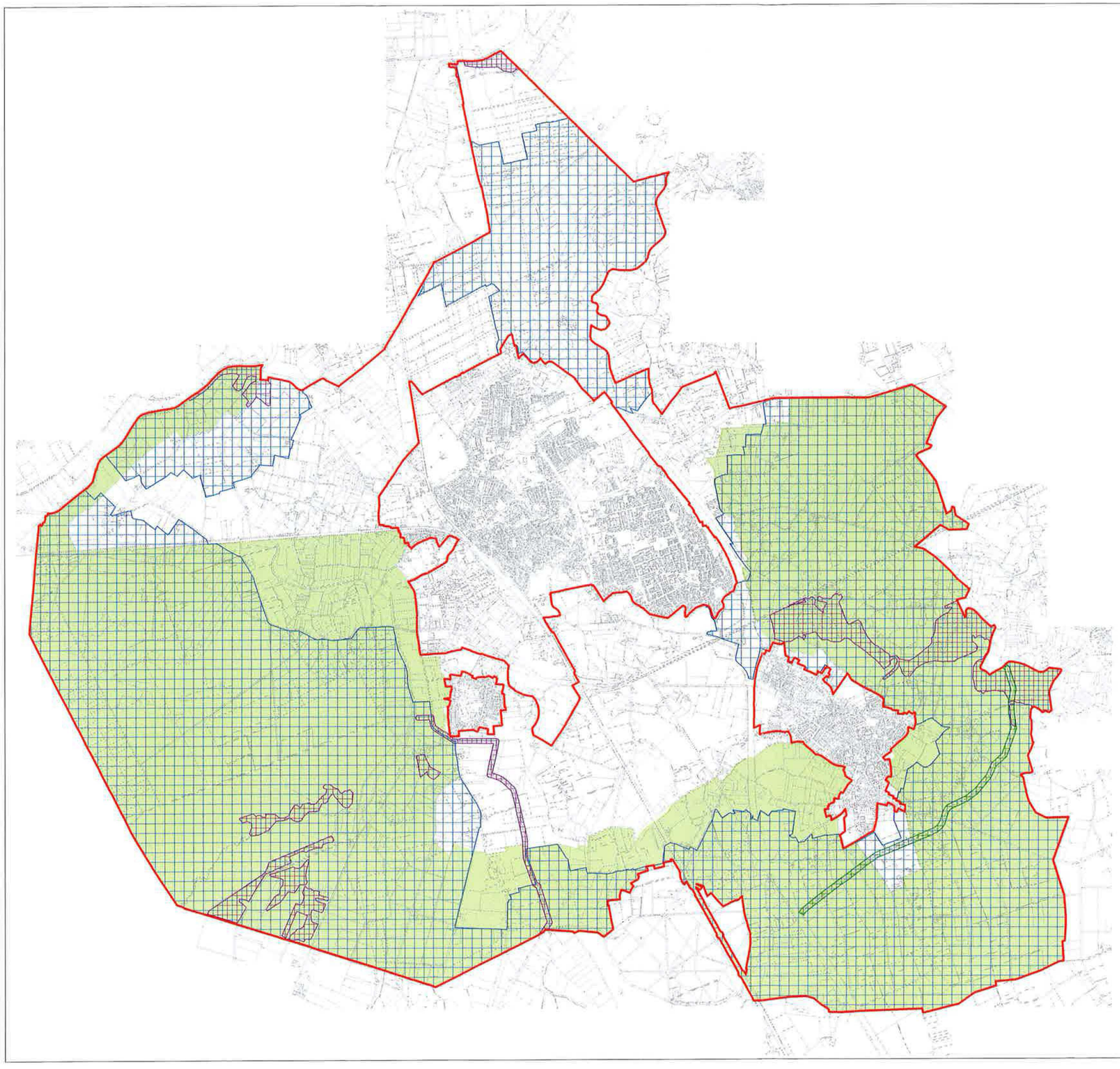
N
0 750 1,500 2,250 3,000 Meter

Legenda

- Verwevingsgebieden
- Gemeentegrens

Opdrachtgever
Gemeente Boxtel
Project
PlanMER Buitengebied
Omschrijving
Overzichtskaart

Datum:	25-08-2010	Schaal:	1:50,000
Kaartnummer:	-	Formaat:	A3
Projectnummer:	B0000000	Status:	Concept

Legenda

- regionale natuur- en landschaps eenheid (RNLE)
- beschermingsgebied natte natuurparels
- inundatiegebieden
- beekherstelgebieden
- plangrens

ARCADIS
Infrastructuur, milieu, gebouwen

Part of a bigger picture

Opdrachtgever	: Gemeente Boxtel
Project	: bestemmingsplan Buitengebied 2006
Onderwerp	: plankaart 10: beschermingszones natuur en water

Getekend	: K. Albers	*Goedgekeurd*	:
Datum	: oktober 2006	*Datum*	:
Vastgesteld d.d.	: 26 oktober 2006	*Projectleider*	: B. Hendrikx
Schaal	: 1:40.000	*Vestiging*	: 's Hertogenbosch
Bladformaat	: A3	*Document Id*	: 110502.200719

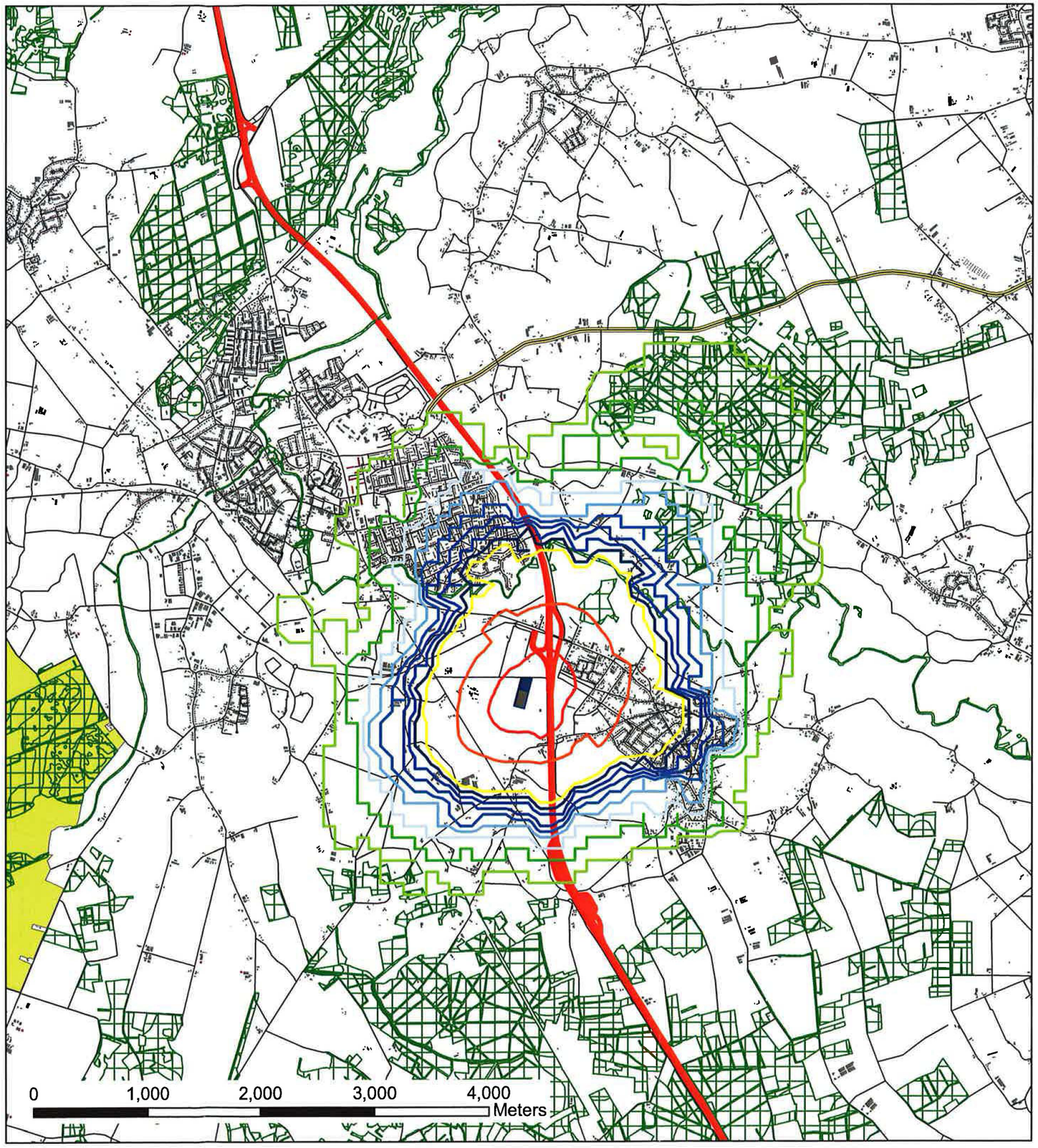
Projectnummer : 110502.200719 *Tekeningnummer* : *Versie* :

Legenda

Contouren depositie van NH3

(mol/ha/j)

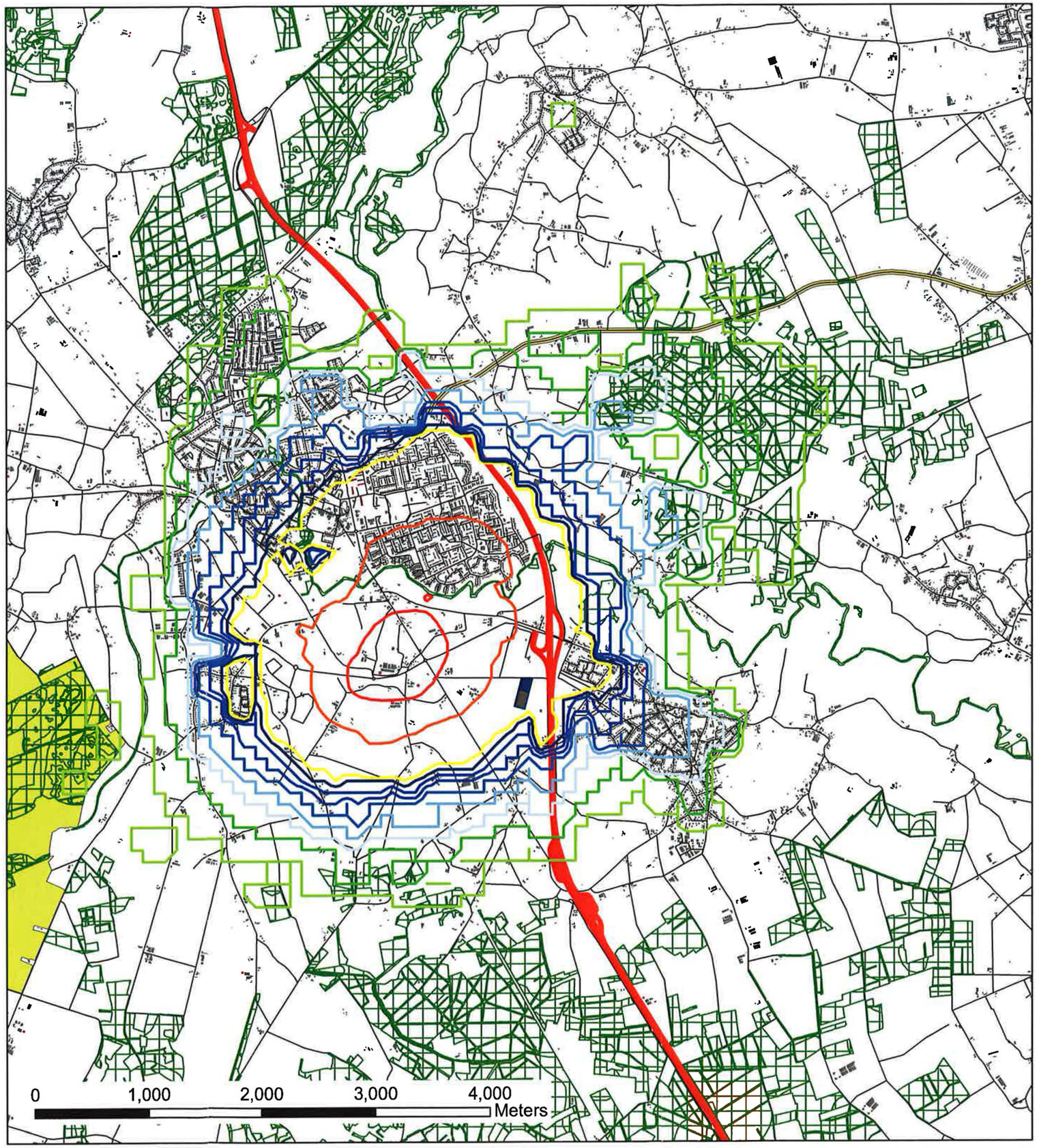
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 25
- 100
- Zeer kwetsbaar gebied (WAV)
- Natura 2000 gebied
- Bebouwing op bouwblok
- Agrarisch bouwblok

Legenda

Contouren depositie van NH3 (mol/ha/j)

- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 25
- 100
- Zeer kwetsbaar gebied (WAV)
- Natura 2000 gebied
- Bebouwing op bouwblok
- Agrarisch bouwblok

BIJLAGE 9

Literatuurlijst

ANWB, 2004: *Topografische Atlas van Noord-Brabant 1:25.000*

ARCADIS, oktober 2006: *Toelichting bestemmingsplan buitengebied Boxtel*

ARCADIS, april 2010: *Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor planMER bestemmingsplan buitengebied Boxtel*

Commissie voor de milieueffectrapportage, juli 2010: *Bestemmingsplan Buitengebied Boxtel Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport (rapportnummer 2438-29)*

LEI en CBS, juli 2008: *Land- en tuinbouwcijfers*

Provincie Noord-Brabant, mei 2010: *Verordening ruimte fase 1*

Provincie Noord-Brabant, juni 2010: *Verordening ruimte fase 2 (ontwerp)*

Provincie Noord-Brabant, 2005: *Reconstructieplan De Meierij*

Provincie Noord-Brabant, 2003: *Handleiding duurzame locaties en duurzame projectlocaties voor de intensieve veehouderij*

Provincie Noord-Brabant, 3 oktober 2008: *Kaart Wet ammoniak en veehouderij (CD-ROM)*

SenterNovem, 2007: *Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij*

http://www.mnp.nl/nl/themasites/gcn/kaarten/jpeg/depo_Nred_2006.html

Gemeente Boxtel, 25 augustus 2010: *Aanmeldingsnotitie MER-beoordeling (rap.nr. 070708EVOMER)*

OPDRACHTGEVER:

GEMEENTE BOXTEL

STATUS:

Vrijgegeven

AUTEUR:

J. Houkes
M. Gerlach

GECONTROLEERD DOOR:

M. Fick

VRIJGEGEVEN DOOR:

F. Dotinga

26 oktober 2010
075137074:0.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Utopialaan 40-48
Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Tel 073 6809 211
Fax 073 6144 606
www.arcadis.nl
Handelsregister
9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.